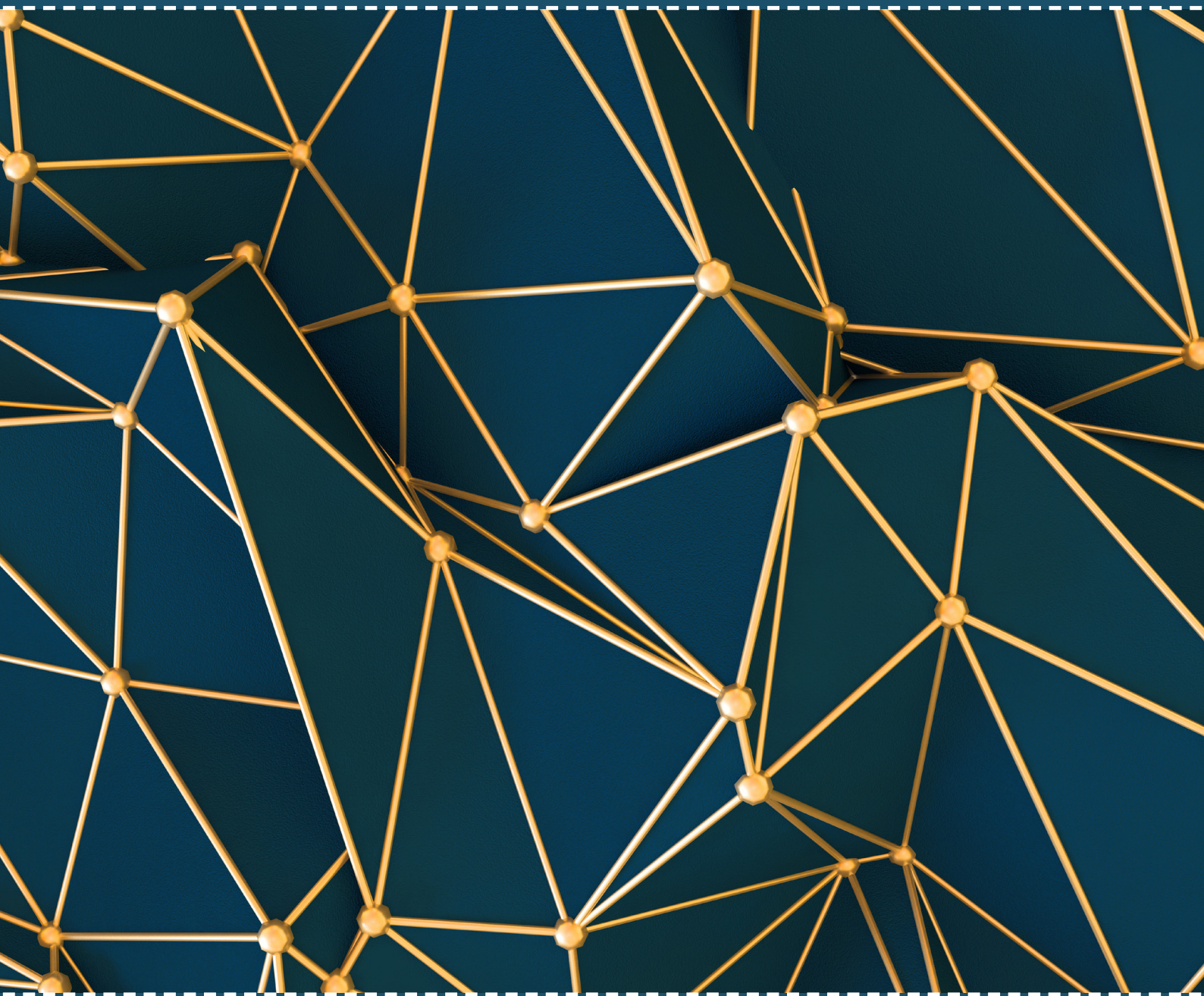

JAARVERSLAG 2018

JAARVERSLAG

2018

STICHTING SBOH

SBOH

Postbus 19025, 3501 DA Utrecht

Telefoon: 030 - 227 27 00

Website: www.sboh.nl

e-mail: sboh@sboh.nl

Ingeschreven in het Handelsregister van de Kamer van Koophandel
onder nummer 41183558 voor Stichting SBOH
onder nummer 72271175 voor Stichting SBOH Maatschappij en Gezondheid

INHOUD

Voorwoord	5
Bestuursverslag	7
Bestuurssamenstelling per 31 december 2018	7
Doel en middelen	7
Algemeen	7
Kernactiviteiten: werkgever, financier, facilitator	8
Missie en visie	8
Interne organisatiestructuur en personele bezetting	8
Governance	9
Belangrijke elementen van het gevoerde beleid	10
- <i>In haar rol als werkgever</i>	10
- <i>In haar rol als financier</i>	11
- <i>In haar rol als facilitator</i>	12
Organisatorisch	13
Financiële feiten	14
Toekomstparagraaf/voortuitblik	16
Begroting 2019	17
Risicoparagraaf	18
Raad van Commissarissen	21
Inleiding	21
Algemeen	21
Benoemingen	21
Studiedagen	21
Taakgebieden	21
Werkgeverschap	21
Toezicht	21
Klankbordfunctie	22
Besluitvorming	22
Samenstelling Raad van Commissarissen per 31 december 2018	24
Nevenfuncties Raad van Commissarissen	24
Jaarrekening	25
Geconsolideerde balans per 31 december	27
Geconsolideerde staat van baten en lasten	29
Geconsolideerde toelichtingen	30
Enkelvoudige balans per 31 december	54
Enkelvoudige staat van baten en lasten	56
Enkelvoudige toelichtingen	57
Accountantsverklaring	61

VOORWOORD

Er is veel gebeurd en in gang gezet bij de SBOH in 2018. De vier meest in het oog springende onderwerpen stip ik hier graag aan: de verzelfstandiging van Schola Medica, het opleidingsinstituut dat SBOH in 2010 heeft opgericht; onze interne organisatie die bestuurlijk een verandering doormaakte en een automatiseringsprobleem kende; academisering dat een speerpunt was en een sterke groei opleverde van het aantal promovende aios; en tot slot de hulp die wij hebben gegeven aan de noodlijdende beroepsopleiding Sportgeneeskunde Nederland en de plannen die we daarmee hebben.

Verzelfstandigd Schola Medica Schola Medica is de afgelopen jaren heel succesvol geweest als landelijk onderwijscentrum. We hebben het indertijd opgericht omdat er steeds hogere eisen werden gesteld aan huisartsen op het gebied van de spoedzorg. Wij zijn in die lacune gestapt. Nu het onderwijscentrum volwassen is geworden, hebben we het verzelfstandigd. Het bestuur bestaat nu uit twee hoofden van de opleiding en ikzelf. We gaan kijken of dit passend blijft. We hebben nu nog een behoorlijke vinger in de pap; SBOH subsidieert Schola Medica voor 98 procent. De huidige interim-directeur heeft o.a. de werving en selectie van de nieuwe directeur gedaan. Deze gaat op haar beurt per 1 mei 2019 aan de slag.

Interne organisatie In 2018 is toegewerkt naar een tweehoofdige Raad van Bestuur. Dit betekent dat we de verantwoordelijkheden aan de top gaan verdelen. Ik was voor die tijd de enige bestuurder. Vanaf 2019 ben ik voorzitter en houdt het andere lid van de Raad van Bestuur zich bezig met de bedrijfsvoering. In 2018 is eveneens een programma ingezet om het hele automatiseringssysteem te moderniseren. Hardware wordt vervangen, besturingssystemen en applicaties worden vernieuwd. Voor een deel gaan we werken in de Cloud. Veel werkprocessen zullen daardoor veranderen en eigentijdser worden. Om deze wijzigingen in goede banen te leiden en ook in de toekomst te kunnen managen, zijn er nu ook intern mensen die weten hoe het werkt. Alles wordt goed beschreven en we zijn niet meer afhankelijk van één leverancier. Bij elkaar duurt het hele proces drie jaar, dus we hopen in 2021 volledig state-of-the-art te zijn.

Academisering Academisering is al langer een speerpunt van de SBOH. Eén of twee procent van de artsen die bij ons worden opgeleid was in het verleden aan het promoveren of was gepromoveerd. Ons streven is dit percentage naar tien te brengen. Daarom hebben we promoveren aantrekkelijker gemaakt door promovendi beter in te schalen en dus meer te laten verdienen. Ten tweede hebben we een stimuleringstraject om te zorgen dat er meer onderzoek gedaan kan worden. We hebben hiervoor enkele miljoenen per jaar beschikbaar uit onze reserves. Dit soort onderzoek vindt vrijwel altijd op de universiteit plaats en binnen de UMC's. Daarom noemen we het academisering. Er is veel belangstelling voor. We zitten nu aan negen procent van onze populatie. Dat zijn ongeveer 200 dokters die gepromoveerd of aan het promoveren zijn.

Sportgeneeskunde Nederland In Bilthoven is de beroepsopleiding gevestigd voor sportartsen, een wetenschappelijke vereniging voor sportartsen en nog een aantal organisaties die met elkaar verweven zijn. Governance en financiële huishouding waren niet op orde. In de zomer 2018 stonden al die organisaties bij elkaar op het punt failliet te gaan. In samenspraak met VWS hebben we de opleiding tot sportarts overeind gehouden.

Toekomstvisie SBOH is er nu voor de opleiding van huisartsen, specialisten ouderengeneeskunde, artsen voor verstandelijk gehandicapten en artsen maatschappij & gezondheid. Al deze aios kunnen met ongeveer dezelfde arbeidsvoorwaarden uit de voeten. Wat zou het dan mooi zijn als er een nieuw soort SBOH komt die zich richt op medisch specialisten in opleiding in de ziekenhuizen. Wij onderzoeken nu of we zo'n nieuwe SBOH kunnen realiseren. Een spannende weg en we moeten kijken hoe het loopt. We hebben onszelf, door wat we in 2018 hebben gedaan, in elk geval weer flink aan het werk gezet. Wordt vervolgd in het jaarverslag van 2019 ...!

*Kees Esser,
Voorzitter Raad van Bestuur*

BESTUURSVERSLAG

De stichting SBOH is opgericht in 1989 en gevestigd in Utrecht. Vanaf 2018 kent stichting SBOH een steunstichting SBOH Maatschappij en Gezondheid, welke integraal onderdeel uitmaakt van stichting SBOH en is opgericht ten behoeve van de opleiding van artsen Maatschappij en Gezondheid. In dit jaarslag wordt wanneer er gesproken wordt over stichting SBOH ook de steunstichting SBOH Maatschappij en Gezondheid bedoeld. Beide stichtingen werden in 2018 geleid door een Raad van Bestuur bestaande uit één bestuurder: drs. C.J. (Kees) Esser. Hij vervult deze functie sinds 2006.

Bestuurssamenstelling per 31 december 2018

Raad van Bestuur

drs. C.J. (Kees) Esser

Managementteam

M. (Meindert) van Rump, directeur bedrijfsvoering

drs. A.M. (Anita) Bouwman, directeur bedrijfsvoering a.i./manager Risk & Control

drs. J.E.T (Hans) Schmidt, manager externe zaken

dr. A.J. (Arnout) Feijt, chief information officer a.i.

Accountant

Mazars Paardekooper Hoffman N.V., Utrecht

Doel en middelen

De stichting SBOH stelt zich met uitsluiting van winstoogmerk ten doel om, als werkgever, financier en faciliterende instelling, de vervolg- en specialistische opleidingen van zorgprofessionals wier opleiding wordt gefinancierd met de beschikbaarheidsbijdrage toegekend door De Nederlandse Zorgautoriteit of andere subsidies, te ondersteunen en bevorderen, met inachtneming van alle op die opleidingen van toepassing zijnde regelgeving, alsmede het verrichten van al hetgeen daarmee verband houdt.

De middelen van de stichting SBOH bestaan uit:

- a) subsidies en donaties;
- b) overige baten.

De stichting SBOH ziet er bij de uitoefening van haar werkzaamheden op toe dat alle voorwaarden en bepalingen waaronder overheidsmiddelen aan haar zijn verstrekt, strikt worden nageleefd.

Algemeen

De minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) is ervoor verantwoordelijk dat er voldoende geneeskundig specialisten worden opgeleid. Deze vervolgoopleidingen worden bekostigd via de beschikbaarheidsbijdrage voor de vervolgoopleidingen tot (geneeskundig) specialist.

De Nederlandse Zorgautoriteit (NZa) ontvangt van VWS jaarlijks een aanwijzing om de beschikbaarheidsbijdrage toe te kennen aan opleidingsinstellingen, waaronder de SBOH.

Zorginstituut Nederland is beheerder van het Zorgverzekeringsfonds (Zvf) en het Fonds langdurige zorg (Flz). De beschikbaarheidsbijdrage voor de medische vervolgoopleidingen komt uit deze fondsen. Zorginstituut Nederland verzorgt de betaling van de beschikbaarheidsbijdrage.

Daarnaast heeft de SBOH inkomsten uit de bijdragen die opleidingsinstellingen betalen voor de productieve arbeid van de aios.

De SBOH financiert sinds haar oprichting de huisartsopleiding, sinds 2007 de opleiding tot specialist ouderengeneeskunde en sinds 2016 de opleiding tot arts voor verstandelijk gehandicapten.

KERNACTIVITEITEN: WERKGEVER, FINANCIER EN FACILITATOR

Werkgever

De belangrijkste taak van de SBOH is het werkgeverschap voor bovengenoemde geneeskundig specialisten in opleiding. Door de onafhankelijkheid van de SBOH staat de opleidingskwaliteit centraal en niet de zorgproductie.

Financier

De SBOH betaalt voor haar werknemers alle opleidingskosten aan opleiders en opleidingsinstituten en daarnaast ondersteunt zij een groot aantal centrale projecten en activiteiten. De SBOH is dus feitelijk financier van de opleidingen en verantwoordelijk voor een verantwoorde en efficiënte besteding van de gelden die VWS/NZa ter beschikking stellen.

De SBOH beperkt haar bureaukosten tot minder dan 2% van de totale omzet.

Facilitator

Naast financiële ondersteuning biedt de SBOH ook andere vormen van ondersteuning die bijdragen aan de kwaliteit van de opleiding.

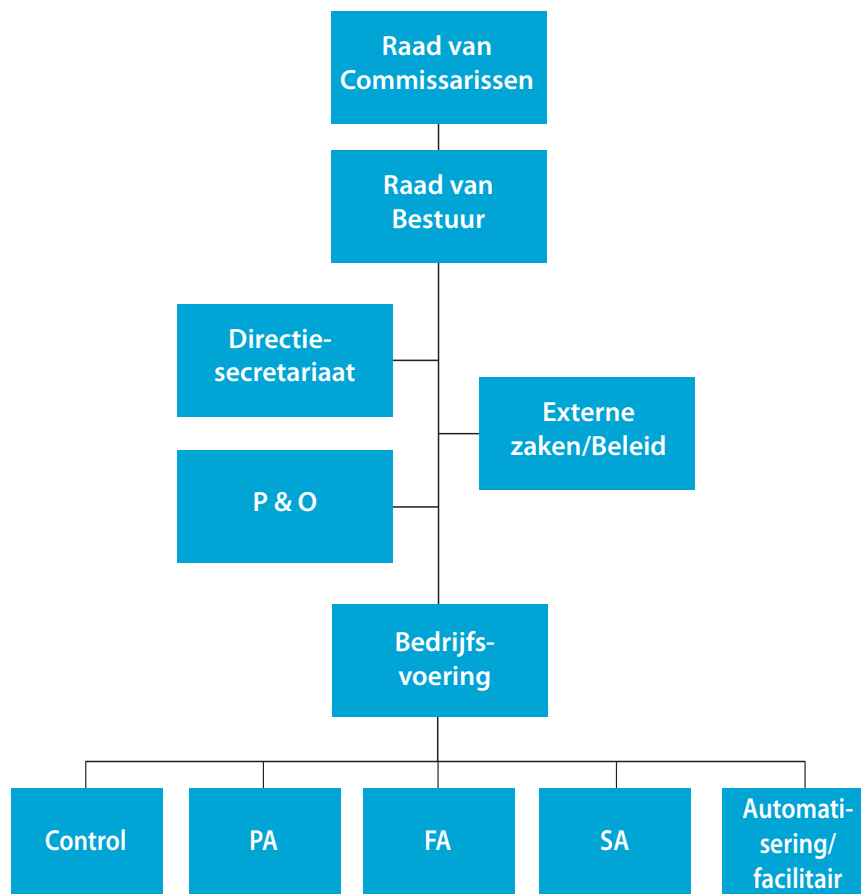
Missie

“De SBOH schept als werkgever en financier de voorwaarden voor het opleiden van artsen tot medisch specialist en andere gespecialiseerde zorgprofessionals. Samen met onze partners staan wij voor een uitstekende opleiding en een verantwoorde besteding van gelden.”

Interne organisatiestructuur en personele bezetting

De afdeling Schola Medica, die onderdeel was van de SBOH, is per 1 maart 2018 verzelfstandigd en als zelfstandige stichting actief. De SBOH is vertegenwoordigd in het stichtingsbestuur en betrokken bij de activiteiten. Het organogram van de SBOH ziet er daarmee per 31 december 2018 als volgt uit:

Organogram

Bureamedewerkers

Bureamedewerkers			
Op 31 december 2018 waren op het bureau van de SBOH te Utrecht 32 medewerkers werkzaam (inclusief bestuurder).			
	Mannen	Vrouwen	Totaal
Bureau SBOH	10	22	32
In fte	8,77	16,02	24,79

GOVERNANCE

WNT

De Wet Normering Topinkomens is op de SBOH van toepassing. De SBOH houdt in haar beloningsbeleid voor de leden van de Raad van Commissarissen, Raad van Bestuur en medewerkers rekening met de WNT. Voor de honorering van de leden van de Raad van Commissarissen is aansluiting gezocht bij de richtlijnen van de Nederlandse Vereniging van Toezichthouders in de Zorg (NVTZ).

Verbonden partijen

De SBOH en haar medewerkers hebben vanuit hun functie betrokkenheid bij diverse andere organisaties. Het is belangrijk dat er geen ongewenste belangenverstrengeling is of kan ontstaan met deze verbonden partijen.

Als verbonden partijen ziet de SBOH de volgende organisaties:

- Stichting DocExtra (in liquidatie);
- abcdeSIM B.V. (opgeheven eind 2018);
- Stichting Pensioenfonds HAIO;
- Stichting PROFclass;
- Stichting Schola Medica;
- Stichting Beroepsopleiding tot Sportarts (SBOS).

De SBOH heeft op dit vlak interne beheersingsmaatregelen getroffen. De belangrijkste beheersmaatregelen zijn: verplichte accountantscontrole indien de SBOH een subsidierelatie heeft met de verbonden partij. Daarnaast mag de werknemer van de SBOH die ook een functie vervult bij de verbonden partij geen zakelijke transactie tussen de SBOH en verbonden partij uitvoeren. Door de getroffen beheersmaatregelen wordt in principe voorkomen dat er onzakelijke transacties plaatsvinden.

In 2018 besloot het bestuur van de stichting DocExtra om de stichting op te heffen. De administratieve afhandeling daarvan vindt in 2019 plaats.

Eind 2018 eindigde, na een management buy-out, de commissariaatszetel voor SBOH in abcdeSIM B.V. Het recht op licenties voor het spelen van de ABCDE-game zal worden overgedragen aan Schola Medica.

VWS/NZa

Het ministerie van VWS en de Nederlandse Zorgautoriteit (NZa) zijn belangrijke organisaties voor de SBOH. De SBOH ziet het ministerie van VWS als haar opdrachtgever en de NZa als de financier/externe toezichthouder van de door VWS gegeven opdracht. Gezien de hoogte van het subsidiebedrag (ruim €223 miljoen) en het belang dat met de activiteiten van de SBOH is gemoeid, acht de SBOH het haar verantwoordelijkheid minimaal één keer per jaar met beide organisaties om de tafel te zitten om verantwoording af te leggen over de werkzaamheden en vragen te bespreken die ontstaan in de uitvoering.

Nevenwerkzaamheden

Om belangenverstrengeling te voorkomen inventariseert en toetst de SBOH jaarlijks nevenfuncties van Raad van Commissarissen, Raad van Bestuur, directie en managers van de SBOH op mogelijke frictie met hun werk bij de SBOH. In specifieke gevallen dient vooraf toestemming te worden gevraagd voor het uitoefenen van een nevenfunctie. De hoofd- en nevenfuncties van de leden van de Raad van Commissarissen staan vermeld in het betreffende hoofdstuk.

Drs. C.J. Esser, Raad van Bestuur, had in 2018 de volgende nevenfuncties:

- bestuurslid stichting OSG VvAA (bezoldigd - inkomsten naar SBOH);
- bestuurslid stichting DocExtra (onbezoldigd);
- bestuurslid stichting PROFclass (onbezoldigd);
- bestuurslid Pensioenfonds HAIO (bezoldigd-inkomsten naar SBOH);
- voorzitter raad van commissarissen van abcdeSIM B.V. (onbezoldigd);
- bestuurslid Stichting Schola Medica (onbezoldigd);
- bestuurslid stichting SBOS (bezoldigd - inkomsten naar SBOH).

Stakeholders

De SBOH hecht aan een open en transparante relatie met de partijen en organisaties die belang hebben bij een goed functionerende SBOH. Regelmatig is er bestuurlijk overleg met organisaties van onder meer aios, opleiders en opleidingsinstituten. Op donderdag 8 maart 2018 organiseerde de SBOH op verzoek van de Raad van Commissarissen een middag om met stakeholders om te brainstormen over de toekomst van het specialisme ouderengeneeskunde en het vak van arts voor verstandelijk gehandicapten en de rol die de SBOH daarin kan spelen.

BELANGRIJKE ELEMENTEN VAN HET GEVOERDE BELEID

De missie van de SBOH luidt als volgt: *“De SBOH schept als werkgever en financier de voorwaarden voor het opleiden van artsen tot medisch specialist en andere gespecialiseerde zorgprofessionals. Samen met onze partners staan wij voor een uitstekende opleiding en een verantwoorde besteding van gelden.”*

De SBOH is een veilige en onafhankelijke werkgever. Bovendien voert zij haar activiteiten uit op een zeer kostenbewuste manier. De SBOH acht dit maatschappelijk belangrijk en het streven is dan ook om meer medische vervolgoopleidingen hierin mee te nemen.

Hieronder staan belangrijke elementen van het gevoerde beleid omschreven in haar rol als werkgever, financier en facilitator.

IN HAAR ROL ALS WERKGEVER

Opleiding Huisarts

De instroom in de opleiding in 2018 bedroeg 722 aios en de uitstroom 684 aios.

Het totaal aantal aios huisartsgeneeskunde in 2018 in dienst bij de SBOH bedroeg 2.262 aios.

Opleiding Specialist Ouderengeneeskunde

De instroom in de opleiding in 2018 bedroeg 107 aios en de uitstroom 108 aios.

Het totaal aantal aios ouderengeneeskunde in 2018 in dienst bij de SBOH bedroeg 345 aios.

Opleiding Arts voor Verstandelijk Gehandicapten (AVG)

De instroom in de opleiding in 2018 bedroeg 14 aios en de uitstroom 3 aios.

Het totaal aantal aios AVG in 2018 in dienst bij de SBOH bedroeg 41 aios.

Uitgebreidere gegevens over aantallen aios staan in het Sociaal Jaarverslag 2018.

Opleiding Arts M&G

Met ingang van 2019 breidt de SBOH haar dienstverlening uit naar de opleiding voor artsen Maatschappij en Gezondheid (M&G) voor de profielen jeugdgezondheidszorg, infectieziektebestrijding, medische milieukunde, tuberculosebestrijding en forensische geneeskunde. In 2018 werden hiervoor alle noodzakelijke voorbereidingen getroffen. Zo werd de stichting SBOH Maatschappij en Gezondheid opgericht. Deze stichting, onder beheer van de SBOH, is de feitelijke werkgever van de aios M&G en financier van de opleidingen M&G. Dit houdt de administratie transparant en overzichtelijk. Vanaf 2019 zal deze stichting subsidie ontvangen van het ministerie van VWS.

Ook werd op initiatief van de SBOH de stichting SOGEON opgericht. SOGEON staat voor innovatie en kwaliteit van de opleiding M&G en is een samenwerking tussen de opleidingsinstituten NSPOH en TNO, KAMG, Losgio en het IOSG. In 2018 organiseerde de nieuwe stichting de landelijke werving en selectie van aios die in 2019 met de opleiding starten en in dienst komen bij de SBOH.

Cao

In 2018 werd een nieuwe cao 2018-2019 afgesloten met de Landelijke vereniging van Artsen in Dienstverband (LAD). Voor het eerst is hierin een hoofdstuk opgenomen voor de aios in opleiding tot arts voor verstandelijk gehandicapten. Daarnaast werd met de LAD een salarisgarantieregeling overeengekomen voor de aios Maatschappij & Gezondheid die vanaf 1 januari 2019 bij de SBOH in dienst treden.

Pensioenfonds

Voor de aios huisartsgeneeskunde heeft de SBOH in 2004 een eigen ondernemingspensioenfonds opgericht: de Stichting Pensioenfonds Huisartsen in Opleiding (Pensioenfonds HAIO). Het fonds voert een Defined Contribution regeling uit waarbij de financiële risico's volledig bij de deelnemers liggen. Het fonds kent een bestuur dat uit zes leden bestaat. De helft wordt voorgedragen door de SBOH en de andere helft door de LAD. De administratie van het pensioenfonds wordt uitgevoerd door AZL N.V. te Heerlen. Het bestuur legt verantwoording af aan een verantwoordingsorgaan zoals bedoeld in de Pensioenwet. Het Pensioenfonds HAIO slaagt er als klein pensioenfonds nog steeds in te voldoen aan alle vereisten van De Nederlandsche Bank. Een onafhankelijke accountant geeft jaarlijks een controleverklaring af. Het Jaarverslag 2018 van het Pensioenfonds HAIO is nog niet gereed. Op 31 december 2017 had het Pensioenfonds HAIO 2.248 actieve deelnemers, 842 gewezen deelnemers en een beheerd vermogen van ca. 25 miljoen euro. Het rendement over 2017 voor de deelnemers lag op 8%.

Verzuim en uitval

De SBOH is alert op verzuim onder aios. Verzuim kan duiden op ongezonde werksituaties en een voorbode zijn van uitval. Het streven van de SBOH is dat iedere aios die geschikt is voor de opleiding deze ook moet kunnen voltooien. Uitval van deze aios is immers zonde van de in hem of haar gedane investering.

Veel verzuim wordt veroorzaakt door stress en psychische klachten. Bij wijze van preventie tegen burn-out verzorgt de bedrijfsarts van de SBOH regelmatig de workshop 'PIT-stop' die speciaal voor de SBOH ontwikkeld is. In een groep gelijkgestemden leert de aios om onder meer met behulp van time-managementtechnieken te komen tot een betere combinatie van werk, opleiding en privéleven. De aios zijn enthousiast en de indruk is dat deze methode succes heeft in het terugdringen van verzuim en uitval.

De verzuimcijfers over 2018 zijn vergelijkbaar met die van 2017. Het gemiddelde verzuim onder alle aios bedroeg 3,1%, beduidend lager dan wat in de gezondheidszorg gebruikelijk is.

Arbeidsomstandighedenonderzoek

In november 2018 is een vragenlijst uitgezet onder alle aios in dienst van de SBOH, om de arbeidsomstandigheden waarin zij werken in kaart te brengen. De enquête werd ingevuld door 1.413 aios; dat is 52,1%. Op grond van de antwoorden gaat de SBOH arbeidsrisico's in kaart brengen en – waar mogelijk – maatregelen nemen om die risico's weg te nemen of te verkleinen. In 2019 wordt daartoe een plan van aanpak opgesteld.

Klachten en geschillen

De SBOH streeft naar tevreden werknemers. Toch kan het zijn dat een aios meent dat arbeidsvoorwaarden of cao-afspraken niet correct zijn toegepast. In dat geval kan de betrokkene gebruik maken van de officiële klachtenprocedure van de SBOH. De SBOH is er trots op dat hiervan maar zelden gebruik wordt gemaakt. In 2018 ontving de SBOH geen officiële klacht.

Wanneer de aios een verschil van inzicht heeft met het opleidingsinstituut is mediation een mogelijkheid om tot een oplossing te komen. De SBOH betaalt in dat geval de kosten hiervan voor de aios.

IN HAAR ROL ALS FINANCIER

Financieringsovereenkomst opleidingsinstituten 2018-2019

Jaarlijks sluit de SBOH met de Universitaire Medische Centra (UMC's) een overeenkomst voor de vergoeding van de opleidingskosten van de aios. In 2018 werd overeenstemming bereikt met de UMC's over het 'Reglement Financiering Opleidingsinstituten Huisartsen, Specialisten Ouderengeneeskunde en Artsen voor Verstandelijk Gehandicapten 2018 en 2019'. Hierin zijn de afspraken vastgelegd over de vergoeding van de opleidingskosten van aios door de SBOH.

Innovatiefonds Huisartsopleiding

Uit het nieuw opgerichte Innovatiefonds kunnen nieuwe initiatieven ten behoeve van de gehele huisartsopleiding worden gerealiseerd. Het overschot dat de opleidingsinstituten jaarlijks mogen bestemmen voor eigen projecten is gemaximeerd tot 5% van hun budget voor het betreffende jaar. Het totaal beschikbare bedrag voor eigen projecten

wordt gemaximeerd tot 10% van het jaarbudget van het opleidingsinstituut. Het meerdere wordt toegevoegd aan het Innovatiefonds Huisartsopleiding.

In 2018 werd een fondscommissie opgericht en een reglement vastgesteld. In 2019 zullen de eerste projectaanvragen worden beoordeeld.

Huisarts Diensten Structuren (HDS)

Ten behoeve van de financiering van de opleiding op huisartsposten verstrekt de SBOH zogeheten HDS-gelden in twee tranches. De eerste tranche is een bijdrage in de kosten van huisvesting en inrichting en voor het organiseren van introductiecursussen. De tweede tranche is bestemd voor de compensatie van de vertragingstijd voor de huisartsen door onderwijs en verbetering van het onderwijsklimaat, onderwijsontwikkeling of onderwijsinnovatie. Als gelden uit de tweede tranche na twee jaar niet zijn uitgegeven, worden ze door de SBOH ondergebracht in het HDS-fonds dat ongeveer 1 miljoen euro omvat. In 2018 zijn, op basis van een kostenonderzoek en evaluatie, nieuwe afspraken gemaakt ten aanzien van de inzet van de HDS-gelden en de inzet van het fonds. Deze afspraken zijn vastgelegd in de richtlijn Inzet HDS-gelden en in de hernieuwde mantelovereenkomst. In 2019 zullen de eerste projectaanvragen worden beoordeeld.

Academisering

Academisering van de opleiding is een noodzakelijke voorwaarde voor het behoud van de huidige en het verhogen van de toekomstige kwaliteit van het zorgaanbod in Nederland. Op basis van deze visie, die gedeeld wordt door de hoofden en hoogleraren, stimuleert de SBOH met subsidies promotietrajecten van aios, stafleden en opleiders. Ten behoeve van de professionele en onafhankelijke beoordeling van onderzoeksaanvragen heeft de SBOH ZonMw de opdracht gegeven de praktische uitvoering van dit subsidieprogramma ten behoeve van de door de SBOH gefinancierde opleidingen voor haar rekening te nemen.

Eind 2018 zijn met ZonMw nadere afspraken gemaakt over voortzetting van dit subsidieprogramma voor nog eens 32 promotietrajecten die in de periode 2019 t/m 2022 kunnen starten.

Sportgeneeskunde

In 2018 is de Stichting Beroepsopleiding Sportgeneeskunde (SBOS) in financieel zwaar weer terecht gekomen en dreigde een faillissement. De SBOH heeft met instemming van VWS en NZa aan SBOS een lening van € 1,5 miljoen verstrekt waarmee dit scenario kon worden afgewend. Aan de verstrekte lening werden een aantal voorwaarden verbonden die onder andere gericht zijn op het waarborgen van de continuïteit en kwaliteit van de opleiding sportgeneeskunde. In dit kader is de Raad van Bestuur van de SBOH toegetreden tot het bestuur van de SBOS en is de directeur bedrijfsvoering van de SBOH benoemd tot interim directeur.

IN HAAR ROL ALS FACILITATOR

Schola Medica

De afdeling Schola Medica is per 1 maart 2018 verzelfstandigd en als zelfstandige stichting actief. De SBOH is vertegenwoordigd in het stichtingsbestuur, is de primaire financier en is betrokken bij de activiteiten rondom landelijk onderwijs voor aios, opleiders en docenten. De dienstverlening van SBOH aan Schola Medica bestaat uit huisvesting, IT-basisinfrastructuur, administratieve diensten (financiële administratie, salarisadministratie, Risk & Control) en diensten op het gebied van HRM/P&O.

PROFclass

PROFclass is een stichting die een opleiding aanbiedt op het gebied van praktijkvoering, regievoering en ondernemerschap voor huisartsen die hun management- en organisatievaardigheden willen ontwikkelen, verdiepen of verbreden. Het is een gezamenlijk initiatief van SBOH, LHV, NHG en Huisartsopleiding Nederland.

Op verzoek van enkele opleidingsinstituten is PROFclass in 2018, in aangepaste vorm, gegeven aan derdejaars aios. De aios die hebben deelgenomen waren erg enthousiast. Zij constateerden dat het leidt tot een beter begrip en nieuwe inzichten die consequenties hebben voor de keuze van hun toekomstige werkplek. In 2019 wordt geëvalueerd in welke vorm PROFclass in de toekomst gegeven gaat worden.

“Zo werkt de ouderenzorg” en “Zo werkt de publieke gezondheidszorg”

Het Platform *Zó werkt de zorg* heeft tot doel voor alle betrokkenen in de gezondheidszorg inzichtelijk te maken hoe het zorgstelsel werkt. Het boek *Zó werkt de zorg in Nederland* was in 2015 de eerste uitgave van het Platform en een groot succes. Begrijpelijke, overzichtelijke en objectieve informatie over de organisatie en werking van de gezondheidszorg

– waaronder de geldstromen - is ook voor medisch specialisten in opleiding de moeite waard. Daarom is de SBOH in 2018 toegetreden tot het Platform en heeft het twee nieuwe publicaties mogelijk gemaakt: “Zo werkt de ouderenzorg” en “Zo werkt de publieke gezondheidszorg”

Ondersteuning

Naast bovengenoemde zaken biedt de SBOH ook andere vormen van ondersteuning. Denk daarbij aan projectondersteuning, ondersteuning Huisartsopleiding Nederland, SOON, Schola Medica, LHOV, LOVAH e.d. De ondersteunende activiteiten, zoals het ter beschikking stellen van diensten op gebied HRM, salariering en administratie van de SBOH richting andere partijen zijn vastgelegd in Service Level Agreements (SLA's).

ORGANISATORISCH

“Verbreding en verdieping”

In 2018 stelde de SBOH haar meerjarenbeleidsplan 2019 – 2022 op onder de titel “Verbreding en verdieping”. Naast een beschrijving van de kerndoelen van de SBOH en de wijze waarop zij verantwoording aflegt, beschrijft zij hierin de doelen die zij wil bereiken ten aanzien het optimaliseren van het werkgeverschap, de financiersrol en de facilitatorrol die zij heeft. Daarnaast ligt de focus op het optimaliseren van de interne organisatie en de ICT/automatisering. Speerpunten voor 2019 – 2022 zijn:

- Arbeidsomstandigheden aios;
- Arbeidsvoorwaarden;
- Modern werkgeverschap;
- Risicomanagement;
- Behalen maximale instroom;
- Academisering (HGOG-fonds);
- Innovatiefonds en HDS-fonds;
- Verbeteren dienstverlening partnerorganisaties;
- Interne organisatie inrichten op groei;
- Tweehoofdige Raad van Bestuur;
- ICT-regie & beleid;
- ICT-infrastructuur;
- Vernieuwen administraties en kantoorautomatisering.

Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG)

Sinds 25 mei 2018 is de AVG van toepassing. Dit betekent dat in de hele Europese Unie dezelfde privacywetgeving geldt. Om aan de AVG te kunnen voldoen is binnen de SBOH een werkgroep ingesteld. Aan de hand van een uitgebreide inventarisatie zijn processen onder de loep genomen en aangepast aan de nieuwe regelgeving. De opgestelde privacyverklaring geeft buitenstaanders inzicht in de persoonsgegevens die de SBOH vastlegt. Ook is een Privacy Officer aangesteld.

Vorbereidingen voor een tweehoofdig bestuur en een reorganisatie

In verband met de groei van de SBOH vond in 2018 een heroriëntatie plaats op de organisatiestructuur. In verband met de continuïteit werd besloten dat het aanbeveling verdiende de Raad van Bestuur uit te breiden naar twee personen. In februari 2019 resulteerde dit in de benoeming van Anita Bouwman tot lid van de Raad van Bestuur. Zij was al bij de SBOH in dienst als interim directeur bedrijfsvoering.

Ook werden in 2018 voorbereidingen getroffen voor aanpassing van de managementstructuur. Deze is per 1 januari 2019 ingevoerd en heeft geleid tot een uitbreiding van het managementteam (MT). Alle medewerkers van de SBOH kunnen kennis nemen van de MT-verslagen.

Automatisering

Een uitgebreide personeelsadministratie en financiële administratie als bij de SBOH kan niet zonder doelmatige automatisering. In 2018 is gestart met een uitgebreid ICT-vernieuwingsprogramma dat bestaat uit een viertal deelprojecten:

ICT-regie: Prioriteit hierbij heeft informatiebeveiliging.

Infrastructuur op orde: Dit betreft verbetering en vernieuwing van het ICT-netwerk, servers en dataopslag.

Vernieuwing administraties: Het huidige administratieve systeem van de SBOH (Navision) raakt gedateerd en is weinig flexibel. Daarom is besloten tot vervanging van het pakket. Na het opstellen van een plan van aanpak en een pro-

gramma van eisen zal in 2019 de keuze voor een nieuwe pakket en leverancier worden gemaakt.

Kantoorautomatisering: Ook de kantoorautomatisering is aan vernieuwing toe. Samen met de gelieerde partijen die hun automatisering betrekken van de SBOH wordt gekeken naar een geschikte opvolger van het huidige pakket en de mogelijkheden die de Cloud biedt.

FINANCIËLE FEITEN

In de loop van 2018 is de stichting SBOH Maatschappij en Gezondheid opgericht. Deze stichting fungeert als onderdeel van de stichting SBOH en wordt derhalve ook volledig meegenomen in de jaarcijfers. Reeds in 2018 zijn er kosten gemaakt binnen deze stichting ter voorbereiding op de indienstreding van de aios Maatschappij en Gezondheid per 1 januari 2019. De subsidie-inkomsten volgen vanaf 2019.

Solvabiliteit en liquiditeit

De solvabiliteit van een instelling geeft inzicht in de mate waarop de instelling op de lange termijn aan haar verplichtingen kan voldoen. De solvabiliteit is de verhouding tussen het eigen vermogen en het balanstotaal. Voor de SBOH is die verhouding ultimo 2018 47,0%. Externe financiers kijken naar de solvabiliteit om de risico's van die instelling op wanbetaling in te schatten (percentages boven de 20% geven aan dat het risico op wanbetaling bijzonder klein is). Daarnaast kennen we het begrip liquiditeit, een getal dat inzicht geeft in de mate waarin de instelling aan haar verplichtingen op korte termijn kan voldoen. Dit kengetal wordt berekend uit de formule: korte vlottende activa/kort vreemd vermogen en dient minimaal 1,5 te bedragen. Voor SBOH komt dit getal per ultimo 2018 op 2,81. Dit betekent dat de SBOH een zeer goede liquiditeit kent.

Kasstromen en financieringsbehoeften

Het kasstroomoverzicht is integraal onderdeel van het financieel jaarverslag. De SBOH heeft voldoende liquiditeit om aan investeringsbehoeften te kunnen voldoen zonder dat daarvoor externe financiering noodzakelijk is.

Subsidie huisartsopleiding 2018

Het ministerie van VWS stelt de opleidingsvergoeding per aios vast (in 2018 € 94.100 per fte). Deze vergoeding wordt jaarlijks met de OVA (Opslag voor Arbeidskosten) aangepast. De opleiding tot huisarts is in het jaar 2018 door gemiddeld 2.090,1 fte (2017: 2064,4 fte) aios gevolgd. Het hieruit voortvloeiende subsidiebedrag bedraagt voor dit kalenderjaar € 196,7 miljoen (2017: € 188,7 miljoen).

Subsidie opleiding tot specialist ouderengeneeskunde 2018

Ook voor de opleiding tot specialist ouderengeneeskunde stelt het ministerie van VWS de opleidingsvergoeding per aios vast (in 2018 € 83.800 per fte). Deze vergoeding wordt eveneens jaarlijks geïndexeerd. De opleiding tot specialist ouderengeneeskunde is in het jaar 2018 door gemiddeld 282,7 fte (2017: 285,6 fte) aios gevolgd. Het hieruit voortvloeiende subsidiebedrag bedraagt voor dit kalenderjaar € 23,7 miljoen (2017: € 23,3 miljoen).

Subsidie opleiding tot arts voor verstandelijk gehandicapten 2018

Ook voor de opleiding tot arts voor verstandelijk gehandicapten stelt het ministerie van VWS de opleidingsvergoeding per aios vast (in 2018 € 86.700 per fte). Deze opleiding is in het jaar 2018 door gemiddeld 36,6 fte (2017 29,2 fte) aios gevolgd. Het hieruit voortvloeiende subsidiebedrag bedraagt voor dit kalenderjaar € 3,2 miljoen (2017: 2,5 miljoen).

Stagevergoedingen

De voor de verpleeghuis-, ggz-, gehandicaptenzorg- en klinisch stage-ontvangen vergoedingen zijn een noodzakelijke aanvullende bron van inkomsten, naast de ontvangen subsidiegelden. In het boekjaar 2018 is voor de huisartsopleiding € 0,7 miljoen (2017: € 1,0 miljoen), voor de opleiding tot specialist ouderengeneeskunde € 7,9 miljoen (2017: € 7,6 miljoen) en voor de AVG-opleiding € 0,8 miljoen (2017: € 0,6 miljoen) aan stagevergoedingen gedeclareerd.

Exploitatieresultaat Stichting SBOH

Het gecombineerde exploitatieresultaat over het boekjaar 2018 laat een tekort zien van € 1,6 miljoen (2017: overschot € 1,0 miljoen). Dit tekort is geheel ontstaan door het inzetten van bestemde reserves. Het resultaat na verwerken van de dotaties en onttrekkingen aan de bestemmingsreserves (€ 4,3 miljoen) en de dotaties aan de bestemmingsfondsen (€ 2,7 miljoen) komt uit op een overschot van € 46.928.

Na het vaststellen van de begroting 2018 heeft de Raad van Commissarissen ingestemd met het continueren van het

subsidieprogramma ten behoeve van de academisering. Via ZonMw wordt dit subsidieprogramma voortgezet voor 32 nieuwe promotietrajecten die in de periode 2019 t/m 2022 kunnen starten. Om dit mogelijk te maken heeft SBOH voor € 3,8 miljoen bestemde reserves ingezet (via het exploitatieresultaat) en is € 2,9 miljoen ten laste van het lopende exploitatie van 2018 gebracht. Ook voor de nieuwe opleidingen M&G is een subsidieprogramma in het leven geroepen.

Vermogenspositie

Na verdeling van het resultaat over 2018 bedraagt het vrij besteedbaar vermogen per 31 december 2018 voor de opleiding tot huisarts € 21,7 miljoen (2017: € 20,6 miljoen), voor de opleiding tot specialist ouderengeneeskunde € 3,9 miljoen (2017: 3,3 miljoen), voor de AVG-opleiding € -/ 0,8 miljoen (2017: € -/ 0,3 miljoen) en voor de opleidingen M&G -/ 1,9 miljoen.

Het vrij besteedbaar vermogen heeft tot doel de financiële risico's die de SBOH loopt, te dekken.

In de loop van 2017 werd op basis van de uitgevoerde risicoanalyse het benodigde weerstandsvermogen bepaald, te weten € 20,4 miljoen.

Het bestemde vermogen bedraagt per ultimo boekjaar 2018 € 2,1 miljoen (2017: € 6,4 miljoen) voor bestemmingsreserves en € 6,0 miljoen voor bestemmingsfondsen (2017: € 3,3 miljoen).

Treasurybeleid

In het Treasurystatuut is vastgelegd binnen welke randvoorwaarden het treasurybeleid vorm mag worden gegeven. Doelstellingen bij dit beleid zijn: beheersen van financiële risico's, zorgdragen voor voldoende liquiditeit, maximaliseren renteresultaten binnen vastgesteld risicoprofiel.

Om deze doelstellingen te kunnen bereiken is afgesproken liquide middelen alleen bij financiële instellingen onder te brengen die over een Nederlandse bankvergunning beschikken en minimaal een A-rating scoren. Het kopen van aandelen is uitgesloten. Het beleggen in fondsen met Nederlandse Staatsobligaties is toegestaan tot een maximum van 25% van de per ultimo vorig boekjaar beschikbare financiële middelen. Over de uitvoering van dit treasurybeleid wordt per kwartaal aan de Raad van Commissarissen verantwoording afgelegd.

Beschikbaarheidsbijdrage NZA

Voor het subsidiejaar 2018 stelde het ministerie van VWS de per opleiding toegestane door- en instroomaantallen vast. De subsidieaanvragen werden door de Nederlandse Zorgautoriteit (NZA) beoordeeld en na goedkeuring aan het Zorginstituut Nederland ter uitbetaling doorgegeven.

Sinds het subsidiejaar 2013 vindt voor de opleidingen bevoorschotting tot 85% plaats. Praktisch betekent dit dat er in de maanden november en december geen voorschot meer wordt ontvangen. De definitieve afrekening vindt plaats bij de vaststelling, over het algemeen in het najaar van het volgende jaar. Deze wijze van bevoorschotting geeft druk op de liquiditeiten.

Eigen-risicodragerschap voor de Ziektewet (ZW) en Wet Werkhervatting Gedeeltelijk Arbeidsgeschikten

De SBOH is al lange tijd eigen risicodragers voor de Ziektewet (ZW). Sedert januari 2017 is de SBOH Eigenrisicodragers voor de Wet Werkhervatting Gedeeltelijk Arbeidsgeschikten (WGA). In verband met de samenvoeging van de WGA-flex met de WGA-vast per 1 januari 2017 is het financieel interessant geworden Eigenrisicodragers (ERD) te zijn.

Begroting 2019

De Raad van Commissarissen heeft haar goedkeuring gegeven aan de op de volgende pagina weergegeven begroting 2019. Deze begroting is gebaseerd op de toekenning van de beschikbaarheidsbijdrage bij deelname van 2.217 fte aios bij de opleiding tot huisarts, een deelname van 357 fte aios bij de opleiding tot specialist ouderengeneeskunde, een deelname van 53 fte aios bij de opleiding tot arts voor verstandelijk gehandicapten en de subsidieaanvraag voor deelname van 308 fte aios bij de opleiding tot arts Maatschappij & Gezondheid.

Het uitgangspunt van de SBOH is een sluitende begroting voor de reguliere activiteiten. Daarnaast kan vermogen dat opgenomen is in de reserves ingezet worden voor nieuw beleid.

In de voor 2019 vastgestelde begroting is voor nieuw beleid ruimte voor o.a.:

- Innovatiefonds Huisartsopleiding € 400.000

Toekomstparagraaf/voortuitblik

Het SBOH-model heeft voor veel andere opleidingen van medische professionals aantrekkelijke kanten. Ook door VWS worden partijen regelmatig naar de SBOH verwezen. Op dit moment is de SBOH met meerdere partijen in gesprek om ook voor andere opleidingen een rol te gaan spelen als centrale werkgever. Met ingang van 2019 zal de SBOH optreden als werkgever en financier voor de volgende opleidingen in het specialisme Maatschappij en Gezondheid:

- infectieziektebestrijding;
- jeugdgezondheidszorg;
- medische milieukunde;
- tuberculosebestrijding;
- forensische geneeskunde.

Begroting 2019

BATEN

Beschikbaarheidsbijdrage/subsidie

Opleiding tot Huisarts	208.065.000
Opleiding tot specialist Ouderengeneeskunde	24.602.000
Opleiding tot Arts voor Verstandelijk Gehandicapten	3.736.000
Opleidingen tot arts Maatschappij en Gezondheid	29.384.005
	<hr/>
	265.787.005

Opbrengsten

Stage opbrengsten	12.498.100
Ministerie van Defensie	561.000
Overige opbrengsten	4.769.000
	<hr/>
	17.828.100

SOM DER BATEN 283.615.105

LASTEN

Personeelslasten artsen in opleiding

Lonen en salarissen	119.274.300
Sociale lasten	20.829.800
Pensioenpremie	8.587.200
Overige personeelskosten	12.448.000
	<hr/>
	161.139.300

Overige lasten

Opleidingsinstituten	68.081.450
Opleidingsinstellingen M&G	11.434.100
Vergoedingen opleiders	26.698.161
Schola Medica	6.906.000
Bureau- en organisatiekosten	6.107.000
Opstartkosten nieuwe opleidingen	100.000
	<hr/>
	119.326.711

SOM DER LASTEN 280.466.011

EXPLOITATIESALDO 3.149.094

Financiële baten en lasten 53.000
SALDO STAAT VAN BATEN EN LASTEN 3.202.094

Mutatie reserves

Besteding bestemmingsreserves en -fondsen 1.718.000

Algemeen

De organisatie van de SBOH is voor een belangrijk deel te vergelijken met een organisatie die een financieel dienstverlenend karakter heeft. Financiële aspecten zijn in de organisatie van wezenlijk belang. Vandaar dat de organisatie gekozen heeft voor een model van functiescheidingen met een bijpassende autorisatiesystematiek. Daarnaast is SBOH gericht op een bedrijfsvoering waarbij de risico's op een verantwoorde wijze worden beheerd en beheerst. Daarbij horen effectieve en efficiënte processen die kwaliteit garanderen en eenvoudig zijn uit te voeren door medewerkers. Hiertoe zijn in 2017 alle processen beschreven en worden deze jaarlijkse bijgewerkt. In deze processen zijn taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden vastgelegd, op functie- en afdelingsniveau. In elk proces zijn de risico's en bijzonderheden uiteengezet. Daarnaast wordt het vier-ogenprincipe gehanteerd en heeft de SBOH een robuuste afdeling risk en control.

Risico-inventarisatie

Uit oogpunt van governance en continuïteit acht de SBOH het wenselijk om op reguliere basis de risico's van de organisatie te identificeren, te kwantificeren en waar gewenst te voorzien van beheersmaatregelen. Risico wordt gedefinieerd als het effect van onzekere gebeurtenissen op het behalen van de doelstellingen van SBOH. In 2017 is er een risicoanalyse met betrekking tot financiële risico's opgesteld. Deze is in 2018 aangevuld met niet-financiële risico's.

Financiële en niet-financiële risico's worden hieronder separaat gepresenteerd. In de praktijk zal de scheiding echter vaak niet aanwezig zijn. Een bepaald risico kan bijvoorbeeld zowel financiële gevolgen hebben als eventueel bijvoorbeeld ook imagoschade voor de SBOH met zich meebrengen. In 2019 zal de opgestelde risicoanalyse onderworpen worden aan een audit door een externe partij en is de intentie om te komen tot een integrale risicoanalyse. Daaropvolgend zullen verdere stappen genomen worden om structureel risicomangement te implementeren.

Financiële risico's

Als financiële risico's zijn te onderscheiden:

1. Financiële risico's, hoe is de solvabiliteit en liquiditeit van de SBOH?
2. Kredietrisico, wat is het risico dat een wederpartij niet aan zijn betalingsverplichtingen kan voldoen?
3. Bedrijfsmatige risico's, wat gebeurt er na een brand of wat zijn de automatiseringsrisico's?
4. (Her)verzekerde risico's, zijn de verzekerde risico's bij arbeidsongeschiktheid, medische aansprakelijkheid voldoende gedekt?
5. Integriteitsrisico, bestaan er risico's door het niet goed naleven van wet en regelgeving?

De financiële risico's hangen voor een belangrijk deel samen met de wijze waarop de SBOH wordt gefinancierd door de overheid, namelijk op basis van de P*Q-formule. Daarin staat de P voor de beschikbaarheidsbijdrage (subsidie) en de Q voor het aantal aios in dienst. De beschikbaarheidsbijdrage (P) wordt ieder jaar door de minister van VWS vastgesteld en is in principe niet direct te beïnvloeden door de SBOH. Tegenvallers in de P of de Q kunnen grote financiële gevolgen hebben.

Belangrijkste financiële risico's en beheersmaatregelen

A. Voor onbetaald verlofperiodes van huisartsen in opleiding, vraagt en krijgt de SBOH sinds haar oprichting (1989) subsidie, ook al zijn er tijdens die verlofperiodes geen salarisverplichtingen voor de SBOH, maar lopen een aantal andere kosten voor SBOH natuurlijk wel door. Bij de overgang van de VWS-subsidieregeling naar regeling van de beschikbaarheidsbijdrage (NZa) zijn er met VWS afspraken gemaakt dat de systematiek van de SBOH (Q wordt berekend inclusief verlofperiodes) ten behoeve de berekening van het aantal aios (Q) niet zou wijzigen. De afspraken met VWS staan op schrift maar de vertaling naar de nieuwe regeling van de beschikbaarheidsbijdrage uitgevoerd door de NZa is onvoldoende gemaakt.

Beheersmaatregel:

Gesprekken over een definitieve oplossing worden met NZa en VWS gevoerd. Waarbij de SBOH haar standpunt ten aanzien van het aanvragen van subsidie voor de onbetaald verlofperiodes heeft genuanceerd; en alleen nog voor de eerste 6 weken van dat verlof subsidie aanvraagt. Deze subsidie is nodig om de vaste (en overige gedeeltelijk doorlopende) kosten van de SBOH te dekken.

B. Een kleine 5% van de baten van de SBOH worden verdiend uit gevaluteerde arbeid. De aios leert niet alleen tijdens zijn opleiding maar verricht ook declarabele arbeid. De opleidingsinstelling "betaalt" de SBOH hiervoor. Opleidings-

instellingen stellen steeds vaker dat de aios helemaal geen declarabele arbeid verricht, terwijl VWS en NZa in de huidige bekostiging veronderstellen dat een aios gevaluteerde arbeid verricht. Het verdienmodel van de SBOH komt hiermee onder druk.

Beheersmaatregel:

De SBOH vraagt al geruime tijd aan VWS en NZa een gefundeerde uitspraak te doen over het al of niet bestaan van gevaluteerde arbeid door aios. Ondertussen heeft de SBOH ook gesprekken met relevante brancheorganisaties. In 2019 vindt er een kostenonderzoek vanuit de NZa plaats naar de beschikbaarheidsbijdrage van de medische vervolopleidingen en daarin zal dit onderwerp meegenomen worden.

- C. De SBOH heeft een klein ondernemingspensioenfonds (Pensioenfonds HAIO) ten behoeve van de huisartsen in opleiding. Door toegenomen regeldruk vanuit Pensioenfederatie, Nederlandse Bank en AFM wordt het voortbestaan van dit fonds steeds moeilijker. Daarnaast worden er landelijke discussies gevoerd over de toekomstige inrichting van ons pensioenstelsel. Deze omstandigheden in aanmerking genomen heeft het bestuur van het pensioenfonds aangegeven dat de activiteiten voor de korte termijn (periode 0-5 jaar) voortgezet worden. Het bestuur heeft twijfels over de toekomstverwachtingen op de lange termijn. Overheveling van de huisartsen in opleiding naar een ander pensioenfonds brengt naar alle waarschijnlijkheid voor SBOH als werkgever hogere kosten met zich mee, waarvoor op dit moment geen dekking is vanuit de beschikbaarheidsbijdrage.

Beheersmaatregel:

Gesprekken omtrent de financiële risico's rond de eventuele opheffing van het Pensioenfonds HAIO vinden plaats met NZa, VWS en LAD. Ook dit onderwerp zal door SBOH aangedragen worden in het kader van het eerdergenoemde kostenonderzoek van de NZa.

- D. De SBOH is een organisatie die omvangrijke sommen publieke gelden beheert. Frauduleus of onverantwoordelijk handelen is een aspect waar iedere organisatie rekening mee moet houden.

Beheersmaatregel:

Taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden zijn duidelijk uiteengezet in de procesbeschrijvingen. Ook zijn er diverse controlemechanismen om onverantwoord en frauduleus handelen tegen te gaan. Zo is er een actueel procuratieoverzicht waaruit volgt wie bevoegd zijn tot het aangaan van verplichtingen en tot autorisatie van leveranciersfacturen en betalingen. Tevens worden er regelmatig interne controles uitgevoerd op de uitvoering van de bedrijfsvoeringsprocessen en de betrouwbaarheid van de geregistreerde data. Daarnaast wordt de jaarrekening van de SBOH jaarlijks gecontroleerd door een externe accountant. Hiertoe voert de accountant een interim- en eindejaar controle uit op de boekhouding van de SBOH. Tenslotte houdt de Raad van Commissarissen toezicht op het beleid van de Raad van Bestuur en op de algemene gang van zaken binnen de organisatie.

Niet-financiële risico's

De niet-financiële risico's kunnen als volgt worden gecategoriseerd:

1. Operationele risico's (algemeen, werkgeverschap aios, facilitator), wat is het gevolg van ontoereikende of gebrekkige interne processen en systemen, van ontoereikend of gebrekkig menselijk handelen, dan wel van gebeurtenissen van buitenaf?
2. Uitbestedingsrisico, wat is het risico dat de continuïteit, integriteit en/of kwaliteit van de uitbestede (door derden verrichte) werkzaamheden worden geschaad?
3. Juridische risico's, worden de aangegane verplichtingen voldoende getoetst op juridische consequenties?
4. Compliance risico's, in hoeverre is er sprake van risico op het niet voldoen aan, of het niet handelen binnen de grenzen van de voor onze organisatie geldende wet- en regelgeving, gedragsregels en belangrijk geachte normen en waarden?
5. Integriteitsrisico's, bestaat de mogelijkheid dat normen en waarden, eerlijkheid en betrouwbaarheid onder druk komen te staan en/of niet worden nageleefd?

Belangrijkste niet-financiële risico's en beheersmaatregelen

- A. Zowel de infrastructuur, administraties als de kantoorautomatisering van de SBOH vertonen zwaktes en sluiten niet altijd aan bij moderne stand van zaken op ICT gebied.

Beheersmaatregel:

In 2018 is een programma gestart om toe te werken naar een structuur die past bij de omvang van de organisatie en waarbinnen geanticipeerd kan worden op groei. Waar nodig wordt externe expertise ingehuurd om de SBOH te ondersteunen. Naar verwachting wordt dit programma in 2020 afgerond.

B. Als werkgever en financier scheidt de SBOH de voorwaarden voor het opleiden van artsen tot medisch specialist en andere gespecialiseerde zorgverleners. In haar rol als werkgever, financier en facilitator streeft de SBOH naar de hoogst mogelijke kwaliteit. Het nastreven van dit doel wordt bemoeilijkt door het feit dat de SBOH werkgever op afstand is. Dit brengt het risico met zich mee dat de SBOH onvoldoende zicht heeft op de arbeidsomstandigheden van aios; mogelijk zijn deze arbeidsomstandigheden niet van het niveau dat de SBOH wenselijk acht en daarmee loopt de SBOH eveneens een risico op inadequate verzuimbegeleiding.

Beheersmaatregel:

Om zicht te krijgen op de arbeidsomstandigheden van aios wordt regelmatig een arbeidsomstandighedenonderzoek uitgevoerd. Begin 2019 heeft dit onderzoek wederom plaatsgevonden. De uitkomsten van het onderzoek worden geëvalueerd waarna een plan van aanpak wordt opgesteld om waar nodig verbeteringen door te voeren. Daarnaast worden er overeenkomsten gesloten met alle stage instellingen waarin afspraken staan opgenomen met betrekking tot de arbeidsomstandigheden.

C. De SBOH werkt veel met persoonsgegevens. Deze persoonsgegevens zijn nodig om de werkzaamheden in de hoedanigheid van werkgever, financier en dienstverlener uit te kunnen voeren. Nieuwe technologische ontwikkelingen, innovatieve voorzieningen, globalisering en een steeds meer digitale gegevensuitwisseling stellen strengere eisen aan de bescherming van gegevens en privacy.

Beheersmaatregel:

De SBOH gaat zorgvuldig en veilig met de persoonsgegevens om en verwerkt niet meer persoonsgegevens dan nodig. Het privacybeleid vormt hiervoor het vertrekpunt. Om toe te zien op opvolging van het beleid is een Privacy Officer aangesteld die rechtstreeks rapporteert aan de Raad van Bestuur.

Utrecht, mei 2019

Raad van Bestuur SBOH

Drs. C.J. Esser, voorzitter

Drs. A.M. Bouwman

RAAD VAN COMMISSARISSEN - JAARVERSLAG 2018

Inleiding

De Raad van Commissarissen houdt toezicht op de stichting SBOH en de stichting SBOH Maatschappij en Gezondheid. Daarnaast geeft de Raad van Commissarissen advies aan de Raad van Bestuur en vervult het werkgeverschap van de Raad van Bestuur. De Raad van Commissarissen heeft een aantal specifieke verantwoordelijkheden die zijn vastgelegd in de statuten.

Algemeen

De Raad van Commissarissen vergaderde vijfmaal, de auditcommissie vijfmaal, de kwaliteitscommissie driemaal en de remuneratiecommissie tweemaal. De Raad kwam tweemaal bijeen voor een studiemiddag/-avond.

Om zich voortdurend een goed beeld te kunnen vormen van het reilen en zeilen binnen de SBOH ontving de Raad elke vergadering de verslagen van zijn commissies en van het managementteam van de SBOH. Daarnaast werden er stakeholdersbijeenkomsten georganiseerd.

Benoemingen

In september 2018 werd afscheid genomen van de heer prof. dr. W.A.B. (Wim) Stalman (voorzitter).

De Raad van Commissarissen besloot om de heer drs. B.R. (Bart) Schudel per 1 september 2018 te benoemen tot voorzitter van de Raad van Commissarissen en mevrouw drs. G.M. (Mieke) Draijer te benoemen tot vicevoorzitter. Daarnaast werd de heer N.W. (Klaas) de Boer RE RA RC benoemd tot voorzitter van de Auditcommissie en mevrouw drs. P.H.M. (Pauline) van den Broek MMC tot voorzitter van de Remuneratiecommissie. De Raad van Commissarissen herbenoemde mevrouw drs. G.M. (Mieke) Draijer per 2 december 2018 als lid van de Raad van Commissarissen.

Voor de ontstane vacature voor een voorzitter en lid van de Raad van Commissarissen wegens het vertrek van de heer prof. dr. W.A.B. (Wim) Stalman en het voorziene einde van de termijn van de heer drs. B.R. (Bart) Schudel per april 2019, werd een sollicitatieprocedure gestart. Op 4 december 2018 werden twee nieuwe leden benoemd: de heer mr. drs. R.W.M. (Radboud) Quik die per 1 januari 2019 als lid van de Raad en als lid van de Auditcommissie gaat fungeren en de heer drs. A.E. (Arno) Timmermans die per 1 februari 2019 de Raad zal komen versterken en is aangesteld als de beoogde nieuwe voorzitter van de Raad van Commissarissen per april 2019.

Studiedagen

Tijdens de studiedebijeenkomsten werd, onder leiding van prof. dr. mr. G.D. Minderman van The Midfield, het functioneren van de Raad geëvalueerd en kwamen de volgende onderwerpen aan de bod:

- Samenstelling van de RvC: mogelijke profielen en competenties, ter voorbereiding op de in te vullen vacatures;
- Toekomstvisie/strategie;
- Schaalvergroting van de SBOH en diversiteit van de opleidingen: aandacht voor kwaliteit;
- Het meerjarenbeleidsplan: verbreding en verdieping;
- TOP-structuur van de organisatie: ontwikkeling naar een tweehoofdige Raad van Bestuur, met daarin een ontwikkelkant en een beheerskant.

Taakgebieden

De Raad van Commissarissen kent vier taakgebieden:

1. Werkgeverschap
2. Toezicht
3. Klankbordfunctie
4. Besluitvorming

Ad 1 Werkgeverschap

Jaarlijks vinden evaluatiegesprekken plaats tussen de remuneratiecommissie en de bestuurder.

In 2018 werd tijdens deze gesprekken met de bestuurder gesproken over zijn functioneren, zijn ontwikkelingswensen, zijn honorering en de relatie tussen raad van Commissarissen en bestuurder. Tevens werd gesproken over de kwetsbaarheid van een eenhoofdige Raad van Bestuur en werd overeengekomen om in 2019 de Raad van Bestuur uit te breiden met een tweede lid. De daartoe opgestelde profielschetsen werden door de Raad van Commissarissen goedgekeurd.

Ad 2 Toezicht

De Raad van Commissarissen streeft als intern toezichthouder naar waardengerichte governance, waarbij zij de maat-

schappelijke waarde van de organisatie (in casu goed werkgeverschap voor de artsen in opleiding, goede opleidingen en maatschappelijk verantwoord ondernemen) scherp in het vizier houdt.

De Raad van Commissarissen heeft haar visie op bestuur en toezicht vastgelegd in een visiedocument.

Visie, samenstelling van de Raad van Commissarissen, rooster van aftreden en nevenfuncties van haar leden worden gepubliceerd op de website van de SBOH. De publieke taak/maatschappelijke functie die zij heeft, maakt dat zij niet alleen oog heeft voor een goede bedrijfsvoering, maar ook voor het belang van de werknemers en van de opleiding, de belangen van de stakeholders en die van de samenleving.

Financiën

Ten behoeve van het financiële toezicht beoordeelde de Raad van Commissarissen tijdens elke vergadering de financiële managementrapportages en toetste deze aan de (meerjaren)begroting.

De managementletter van de accountant werd besproken en de daaruit volgende actiepunten (follow-up) werden gemonitord.

Ad 3 Klankbordfunctie

De Raad van Commissarissen heeft onder andere meegedacht met de Raad van Bestuur over de volgende onderwerpen:

- Besturing SBOH/Schola Medica – afsplitsing Schola Medica
- Cao-onderhandelingen
- Huisvesting
- Beleid naar aanleiding van (sociaal) jaarverslag
- Kwaliteitsbeleid SBOH
- Kritische Prestatie Indicatoren (KPI's)
- Risicoanalyse
- Treasurybeleid
- Werkkostenregeling
- Privacy - Algemene verordening gegevensbescherming (AVG)
- Uitbreiding dienstverlening SBOH aan andere medische vervolgoopleidingen
- Rol SBOH bij voorkomen faillissement van de opleiding tot sportarts
- Oprichting steunstichting SBOH-M&G

Ad 4 Besluitvorming

In 2018 werden de volgende besluiten genomen, c.q. voorbereid:

Financiën

- De Raad van Commissarissen keurde het accountantsverslag en de jaarrekening 2017 goed, onder voorbehoud van het uitsluitel van de NZA inzake de kwestie rond de beschikbaarheidsbijdrage ten behoeve van de onbetaald-verlofperiodes 2015, 2016 en 2017.
- De Raad van Commissarissen keurde de risicoanalyse en de berekening van het weerstandsvermogen goed.
- De Raad van Commissarissen keurde de begroting 2019 en de meerjarenbegroting 2019-2021 goed.

Splitsing SBOH – Schola Medica

Op 20 februari 2018 nam de Raad van Commissarissen een positief besluit inzake het splitsingsbesluit en stemde in met een nieuw besturingsmodel voor Schola Medica: per 1 maart 2018 zijn SBOH en Schola Medica daadwerkelijk gesplitst. De nieuwe stichting Schola Medica is onder gezamenlijk bestuur gebracht van Huisartsopleiding Nederland, SOON en SBOH.

Stichting Beroepsopleiding Sportartsen (SBOS)

Raad van Commissarissen heeft op voorstel van de Raad van Bestuur het verstrekken van een lening van €1,5 miljoen aan SBOS goedgekeurd om een faillissement van SBOS te voorkomen..

De SBOH werd in dit traject gesteund door VWS, NZa en de Federatie Medisch Specialisten. Als SBOS failliet zou zijn gegaan, zouden de aios-sportgeneeskunde hierdoor gedupeerd worden en zou de gehele opleiding opnieuw moeten worden opgebouwd. De Raad van Commissarissen heeft geconcludeerd dat er aan de lening een groot risico verbonden was, maar dat het maatschappelijk belang op woog tegen het risico dat verbonden is aan deze lening.

De Raad van Bestuur gaat ervan uit dat zij de bedrijfsvoering van het bureau van de SBOS met de expertise van de

SBOH weer op orde kan krijgen. De expertise van de huidige medewerkers van de SBOS zou wellicht ook nog kunnen worden ingezet bij de SBOH.

De Raad van Commissarissen ging ermee akkoord om het risico van persoonlijke aansprakelijkheid voor de Raad van Bestuur die door zijn bestuurslidmaatschap SBOS ontstond, door de SBOH over te laten nemen.

De Raad van Commissarissen ging akkoord met het opnemen van een voorziening voor het geval dat de lening aan SBOS afgewaardeerd zou moeten worden.

Huisvesting

De SBOH is een groeiende organisatie. Het komende jaar gaat de SBOH het werkgeverschap op zich nemen van de artsen in opleiding tot arts Maatschappij & Gezondheid (M&G).

Daardoor wordt een uitbreiding van haar ondersteunende activiteiten voorzien. In de rol van facilitator verwacht de SBOH de komende jaren de ondersteuning van een aantal organisaties te gaan vervullen:

- IOH, de kantoororganisatie van de gezamenlijke hoogleraren huisartsgeneeskunde;
- Het kantoor voor de organisatie SOGEON (organisatie ter ondersteuning van de M&G opleiding);
- Het kantoor van de SBOS.

Daarnaast heeft Schola Medica ruimtegebrek, met name aan vergader- en lesruimtes voor externe partijen (stakeholders). Om die reden is de Raad van Commissarissen akkoord gegaan met het huren van extra 500m² op de vijfde etage van gebouw 't Hart in 2019 onder gelijke huurcondities en met dezelfde looptijd c.q. eindtijd (2028). Concreet zal dit betekenen dat de vijfde etage verbouwd gaat worden voor Huisartsopleiding Nederland en het IOH. Na de verhuizing van Huisartsopleiding Nederland in maart 2019 kan de vrijgekomen ruimte in bezit genomen gaan worden door bedrijfsarts, SOON, SOGEON, SBOS en bureauorganisatie Schola Medica. De overblijvende m² worden ingezet ten behoeve van Schola Medica.

Steunstichting

Ten behoeve van het werkgeverschap van de artsen in opleiding tot arts Maatschappij & Gezondheid (M&G) heeft de Raad van Commissarissen mandaat aan de Raad van Bestuur gegeven om de steunstichting SBOH Maatschappij en Gezondheid op te richten.

HGOG 2.0

De afgelopen jaren heeft de SBOH veel tijd en middelen gestoken in "academisering" van de opleidingen. De SBOH stimuleert de benoeming van hoogleraren huisartsgeneeskunde, bij voorkeur wanneer dit het hoofd van de huisartsopleiding betreft. Daarnaast heeft de SBOH de ambitie dat tien procent van de aios in dienst van de SBOH niet alleen de opleiding succesvol afronden maar ook een promotietraject voltooien. Deze gepromoveerden vormen het noodzakelijke wetenschappelijke kader voor hun beroepsgroep. Een belangrijk middel voor het bereiken van deze doelstelling is het HGOG-fonds (fonds voor Huisartsgeneeskunde en Ouderengeneeskunde) dat door ZonMw wordt beheerd.

De SBOH stelt de financiële middelen beschikbaar voor dit fonds waarmee talentvolle aios wetenschappelijk onderzoek van onderwijs en direct toepasbaar medisch onderzoek kunnen uitvoeren. In 2018 waren er 52 aios die op die manier hun opleiding konden combineren met een promotietraject.

Het is de intentie van de SBOH, op verzoek van ZonMw en alle betrokken hoogleraren, om het HGOG-fonds voor toepasbaar medisch onderzoek voor de jaren 2019 tot en met 2022 voortzetten op een iets andere wijze: HGOG 2.0.

Tot nu concurreerden de afdelingen huisartsgeneeskunde en ouderengeneeskunde in het verkrijgen van een of meer van de onderzoeksbudgetten. In de nieuwe opzet krijgt iedere afdeling een zelfde budget. Voorwaarde is wel dat ieder onderzoeksvoorstel aan de door ZonMw te stellen kwaliteitseisen moet voldoen.

Voor de periode van 2019 t/m 2022 zal de SBOH het mogelijk maken dat in totaal 28 nieuwe promotietrajecten kunnen worden gestart voor medisch toepasbaar onderzoek binnen alle door de SBOH gefinancierde opleidingen.

Daarnaast geeft de SBOH in de jaren 2019 tot en met 2021 de mogelijkheid volgens het oorspronkelijke format van HGOG 1.0 onderzoekstrajecten te starten in het kader van onderzoek naar onderwijs. In totaal 4 promotietrajecten die wel in competitie worden uitgezet. De Raad van Commissarissen ging akkoord met het voorstel HGOG 2.0.

Overige besluiten, voor zover nog niet hiervoor genoemd

- De Raad van Commissarissen keurde het aangepaste reglement commissies goed.
- De Raad van Commissarissen keurde het aangepaste organogram goed.
- De Raad van Commissarissen keurde het voorliggende rooster van aftreden goed.
- De Raad van Commissarissen besloot om mw. Van de Scheur aan te wijzen als ambtelijk secretaris van de Kwaliteitscommissie.
- De vergaderdata en agendapunten 2019 werden goedgekeurd.

- De Raad van Commissarissen keurde de taakverdeling RvC per 1 januari 2019 goed.
- De Raad van Commissarissen stelde met ingang van 1-1-2019 haar honorarium vast conform het NVTZ-advies (hetgeen overeenkomst met WNT-klasse III), zijnde: Voorzitter RvC: € 18.840,- per jaar en Leden RvC: € 12.564,- per jaar.

RAAD VAN COMMISSARISSEN (SAMENSTELLING EN NEVENFUNCTIES)

Samenstelling Raad van Commissarissen per 31 december 2018

drs. B.R. (Bart) Schudel (voorzitter), benoemd per 12-04-2011
 drs. G.M. (Mieke) Draijer, (vice-voorzitter), herbenoemd per 02-12-2018
 N.W. (Klaas) de Boer RE RA RC, benoemd per 01-07-2017
 drs. P.H.M. (Pauline) van den Broek MMC, benoemd per 17-10-2017

Auditcommissie

De Auditcommissie adviseert de Raad van Commissarissen over financiën en bedrijfsvoering.

Leden: N.W. (Klaas) de Boer RE RA RC (voorzitter) en drs. B.R. (Bart) Schudel

Kwaliteitscommissie

De Kwaliteitscommissie adviseert de Raad van Commissarissen over de kwaliteit van het werkgeverschap, de opleidingen en de opleidingsplaatsen.

Leden: drs. G.M. (Mieke) Draijer (voorzitter) en drs. P.H.M. (Pauline) van den Broek MMC

Remuneratiecommissie

De Remuneratiecommissie adviseert de Raad van Commissarissen over beoordeling en beloning van de Raad van Bestuur.

Leden: drs. P.H.M. (Pauline) van den Broek MMC (voorzitter) en drs. B.R. (Bart) Schudel

Nevenfuncties Raad van Commissarissen

Drs. B.R. (Bart) Schudel

Hoofdfunctie: Huisarts te Apeldoorn (eigen praktijk tot 1 juli 2018)
 Voorzitter Raad van Toezicht Nettie van Zwanenberg Stichting (Onbezoldigd, sinds 1986)
 Lid van Raad van Commissarissen MIEUR BV Rotterdam (Bezoldigd, sinds 1990)
 Lid van de Codecommissie Geneesmiddelen Reclame (Bezoldigd, sinds 2006)
 Lid van de Tuchtraad van de KNMG (Bezoldigd, sinds 2009)
 Lid-beroepsgenoot Regionaal Tuchtcollege voor de Gezondheidszorg in Groningen (Bezoldigd, sinds 2012)
 Lid van het Verantwoordingsorgaan Pensioenfonds HAIO (Bezoldigd, sinds 2010)
 Voorzitter van D66 afdeling Apeldoorn (Onbezoldigd, sinds 2016)
 Voorzitter van de Commissie Opleiding en Registratie SCEN-artsen (CORS) van de KNMG (Bezoldigd, sinds 2017)

Drs. G.M. (Mieke) Draijer

Hoofdfunctie: Directeur medische zaken Zorggroep Alliadé Heerenveen
 Lid Raad van Toezicht RIBW Overijssel Groep (Bezoldigd, sinds 2016)
 Lid Begeleidingscommissie "Thuis in het verpleeghuis" Ministerie van VWS (onbezoldigd, sinds 2018)

N.W. (Klaas) de Boer RE RA RC

Hoofdfunctie: Directeur financiën en informatiemanagement bij Yarden
 Lid Raad van Commissarissen Eno Zorgverzekeringen (Bezoldigd, sinds 2011)

drs. P.H.M. (Pauline) van den Broek MMC

Hoofdfunctie: Voorzitter Raad van Bestuur Bevolkingsonderzoek Zuid-West
 Geen nevenfuncties

Utrecht, februari 2019

*Raad van Commissarissen SBOH
 drs. B.R. Schudel, voorzitter*

JAARREKENING 2018

GECONSOLIDEERDE BALANS PER 31 DECEMBER 2018

(NA RESULTAATBESTEMMING)

ACTIEF	2018	2017
	€	€
VASTE ACTIVA		
	1	
MATERIËLE VASTE ACTIVA		
Inrichting en verbouwing	4.097.568	4.155.388
Andere vaste bedrijfsmiddelen	<u>568.490</u>	<u>1.315.779</u>
	4.666.058	5.471.167
FINANCIËLE VASTE ACTIVA		
Overige vorderingen	<u>473.179</u>	<u>666.424</u>
SOM DER VASTE ACTIVA	5.139.237	6.137.591
VLOTTENDE ACTIVA		
VORDERINGEN		
Debiteuren	2 1.277.156	1.316.544
Beschikbaarheidsbijdrage NZA	3 20.548.853	12.691.709
Overige vorderingen en overlopende activa	4 <u>1.711.834</u>	<u>1.479.325</u>
	23.537.843	15.487.578
LIQUIDE MIDDELEN	5 <u>40.583.011</u>	<u>46.486.235</u>
SOM DER VLOTTENDE ACTIVA	64.120.854	61.973.813
TOTAAL	<u>69.260.091</u>	<u>68.111.404</u>

PASSIEF	2018	2017
	€	€
EIGEN VERMOGEN		
Algemene reserve	6 22.896.547	23.626.019
Bestemmingsreserves	7 2.066.100	6.365.032
Bestemmingsfondsen	8 <u>5.990.940</u>	<u>3.328.959</u>
	30.953.587	33.320.009
LANGLOPENDE SCHULDEN	9	
Overige schulden		15.125.614
		9.256.368
KORTLOPENDE SCHULDEN		
Crediteuren	523.160	1.027.269
Belastingen en premies sociale verzekeringen	10 5.988.324	5.585.225
Overige schulden en overlopende passiva	11 <u>16.669.406</u>	<u>18.922.533</u>
	23.180.890	25.535.027
TOTAAL	<u><u>69.260.091</u></u>	<u><u>68.111.404</u></u>

GECONSOLIDEERDE STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2018

		<u>Realisatie</u> <u>2018</u>	<u>Begroting</u> <u>2018</u>	<u>Realisatie</u> <u>2017</u>
		€	€	€
BATEN				
Beschikbaarheidsbijdragen	12	223.542.870	224.044.000	214.485.133
Stagevergoedingen	13	9.502.176	10.077.000	9.183.388
Ministerie van Defensie	14	515.776	612.000	579.692
Overige opbrengsten	15	4.885.772	4.164.000	4.454.943
SOM DER BATEN		238.446.594	238.897.000	228.703.156
LASTEN				
Personeelslasten artsen in opleiding	16	145.251.107	148.684.100	140.629.905
Opleidingsinstituten	17	64.726.213	62.102.915	54.996.417
Vergoedingen opleiders	18	21.805.264	22.628.000	21.141.378
Schola Medica en STARTclass	19	763.142	780.085	5.684.863
Huisartsendienstenstructuren (HDS)		1.803.978	2.418.000	1.780.911
Overige lasten	20	1.524.234	-	-
Bureaulasten	21	3.977.845	4.098.700	3.490.217
Opstartkosten nieuwe opleidingen		192.965	200.000	41.691
SOM DER LASTEN		240.044.747	240.911.800	227.765.383
EXPLOITATIESALDO		-1.598.153	-2.014.800	937.773
Financiële baten en lasten	22	8.130	50.000	60.475
SALDO STAAT VAN BATEN EN LASTEN		<u>-1.590.023</u>	<u>-1.964.800</u>	<u>998.248</u>
BESTEMMING SALDO				
Toevoeging algemene reserve		46.928	-	-5.989.829
Besteding bestemmingsreserves	7/23	-5.051.441	-1.964.800	-837.809
Dotatie/vrijval bestemmingsreserves	7/23	752.509	-	4.496.928
Dotatie bestemmingsfondsen	8	2.661.981	-	3.328.959
		<u>-1.590.023</u>	<u>-1.964.800</u>	<u>998.249</u>

TOELICHTING

GECONSOLIDEERD KASSTROOMOVERZICHT

(x € 1.000,-)

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
	€	€
Saldo staat van baten en lasten	-1.590	998
Afschrijvingen	912	1.224
Voorziening lening	<u>1.500</u>	<u>-</u>
Cash flow	822	2.222
Mutatie vorderingen	-8.050	4.550
Mutatie kortlopende schulden	<u>-2.354</u>	<u>2.305</u>
	-10.404	6.855
KASSTROOM UIT OPERATIONELE ACTIVITEITEN	-9.582	9.077
(Des)investeringen in materiële vaste activa	-107	-906
(Des)investeringen in financiële vaste activa	-1.307	73
(Des)investeringen i.v.m. verzelfstandiging Schola Medica	<u>-776</u>	<u>-</u>
KASSTROOM UIT INVESTERINGSACTIVITEITEN	-2.190	-833
Mutatie langlopende schulden	<u>5.869</u>	<u>1.428</u>
KASSTROOM UIT FINANCIERINGSACTIVITEITEN	5.869	1.428
Netto-kasstroom	-5.903	9.672
Beginstand liquide middelen	<u>46.486</u>	<u>36.813</u>
Eindstand liquide middelen	<u><u>40.583</u></u>	<u><u>46.486</u></u>

TOELICHTING

GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING IN DE GECONSOLIDEERDE JAARREKENING

ALGEMEEN

De geconsolideerde jaarrekening bestaat uit de stichting SBOH en de stichting SBOH Maatschappij en Gezondheid. Het adres van beide stichtingen is Orheliuslaan 750 te Utrecht. De stichting SBOH is ingeschreven in het Handelsregister van de Kamer van Koophandel onder nummer 41183558. De stichting Maatschappij en Gezondheid is ingeschreven in het Handelsregister van de Kamer van Koophandel onder nummer 859054111.

De jaarrekening is opgesteld overeenkomstig Richtlijn voor de Jaarverslaggeving en in het bijzonder Richtlijn voor de Jaarverslaggeving 640 "Organisaties zonder winststreven".

ACTIVITEITEN

Stichting SBOH (hierna: SBOH) is de werkgever van huisartsen in opleiding, specialisten ouderengeneeskunde in opleiding en artsen verstandelijk gehandicapten in opleiding en financiert de hele huisartsopleiding, de opleiding tot specialist ouderengeneeskunde en de opleiding tot arts verstandelijk gehandicapten. Stichting SBOH Maatschappij en Gezondheid (hierna: SBOH M&G) is de werkgever van artsen Maatschappij en Gezondheid (M&G) en financiert de hele opleiding.

VERGELIJKENDE CIJFERS

Voor vergelijkingsdoeleinden kunnen de vergelijkende cijfers zijn gewijzigd. De wijzigingen hebben geen impact op het resultaat en het vermogen.

CONSOLIDATIE

In de geconsolideerde jaarrekening worden opgenomen de financiële gegevens van de SBOH en haar groepsmaatschappijen. Groepsmaatschappijen zijn rechtspersonen waarin beslissende zeggenschap wordt uitgeoefend. De groepsmaatschappijen worden integraal geconsolideerd vanaf de datum waarop beslissende zeggenschap op de groepsmaatschappij is verkregen. De groepsmaatschappijen worden niet meer in de consolidatie opgenomen vanaf de datum waarop geen sprake meer is van beslissende zeggenschap. De posten in de geconsolideerde jaarrekening worden volgens uniforme grondslagen van waardering en resultaatbepaling vastgesteld. Resultaten uit transacties met en tussen groepsmaatschappijen worden volledig geëlimineerd.

Per 1 januari 2019 is de SBOH gestart met een rol als werkgever en financier van de opleidingen tot arts maatschappij & gezondheid. Hiervoor is op 1 augustus 2018 door de SBOH de stichting SBOH M&G opgericht welke als groepsmaatschappij van de SBOH kwalificeert.

GRONDSLAGEN VOOR WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

Tenzij anders vermeld zijn de activa en passiva gewaardeerd tegen verkrijgingsprijzen c.q. nominale waarden. Baten en lasten worden toegerekend aan de periode waarin de prestatie plaatsvindt. Lasten die hun oorsprong hebben in het boekjaar worden in aanmerking genomen zodra deze voorzienbaar zijn.

TOELICHTING

MATERIËLE VASTE ACTIVA

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijzen, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing met bijzondere waardeverminderingen. De afschrijvingen worden gebaseerd op de geschatte economische levensduur en worden berekend op basis van een vast percentage van de verkrijgingsprijs. Er wordt afgeschreven vanaf het moment van ingebruikneming. Kosten voor periodiek groot onderhoud worden ten laste gebracht van het resultaat op het moment dat deze zich voordoen.

VORDERINGEN

De vorderingen worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde. Noodzakelijk geachte voorzieningen voor het risico van oninbaarheid worden in mindering gebracht. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de vorderingen.

BESTEMMINGSRESERVES

De in het boekjaar gemaakte lasten waarvoor een bestemmingsreserve is gevormd, worden in de staat van baten en lasten verantwoord. Dotaties worden gedaan vanuit het resultaat. Beperkingen in de bestemming worden door het bestuur aangebracht.

BESTEMMINGSFONDSEN

Het deel van het eigen vermogen waarover alleen in overleg met derden kan worden beschikt, wordt aangeduid als bestemmingsfonds.

LANGLOPENDE SCHULDEN

Langlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Transactiekosten die direct zijn toe te rekenen aan de verwerving van de langlopende schulden worden in de waardering bij eerste verwerking opgenomen. Langlopende schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag rekening houdend met agio of disagio en onder aftrek van transactiekosten. De geamortiseerde kostprijs is gelijk aan de nominale waarde.

BELASTINGEN

De fiscale eenheid voor de BTW bestaat uit de SBOH en SBOH M&G. Hierdoor zijn beide stichtingen in de fiscale eenheid hoofdelijk aansprakelijk voor de door de fiscale eenheid te betalen btw.

TOELICHTING

BIJDRAGEN AAN DERDEN

De SBOH stelt middelen ter beschikking voor innovatie-, kwaliteits- en samenwerkingsprojecten. Verplichtingen tot het doen van bijdragen worden geheel ten laste van het boekjaar gebracht nadat het daartoe bevoegde orgaan een besluit ter zake heeft genomen en dit schriftelijk kenbaar is gemaakt aan de ontvanger van de bijdrage, zodanig dat een in rechte afdwingbare verplichting is ontstaan. Dergelijke verplichtingen worden in de balans als schuld opgenomen en in de staat van baten en lasten als last verantwoord, ook als de verplichting is aangegaan voor meer dan één jaar. Het langlopende deel wordt hierbij onder de langlopende schulden gerubriceerd.

GESEGMENTEERDE INFORMATIE

De grondslagen voor waardering en resultaatbepaling voor de gesegmenteerde informatie zijn gelijk aan die van de jaarrekening.

GRONDSLAGEN VAN HET KASSTROOMOVERZICHT

Het kasstroomoverzicht wordt opgesteld volgens de indirecte methode. In de opstelling wordt de cashflow, die bestaat uit het resultaat vermeerderd met de afschrijvingslasten, afzonderlijk gepresenteerd. Transacties waarbij geen sprake is van directe in- en uitgaande kasstromen (zoals het aangaan van financial lease overeenkomsten) worden enerzijds onder de kasstroom uit investeringsactiviteiten en anderzijds onder de kasstroom uit financieringsactiviteiten gepresenteerd. Betalingen welke voortvloeien uit langlopende leningen worden voor het gedeelte dat betrekking heeft op de rente opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten en voor het gedeelte dat betrekking heeft op de aflossing als kasstroom uit financieringsactiviteiten. In 2018 is door de verzelfstandiging van Schola Medica een deel van het vermogen afgesplitst waarvoor geen geld transactie heeft plaatsgevonden. Deze post is separaat in het kasstroomoverzicht opgenomen.

TOELICHTING

BALANS

1. VASTE ACTIVA

MATERIËLE VASTE ACTIVA

Het verloop gedurende het boekjaar kan als volgt worden weergegeven:

	Inrichting en verbouwing	Andere vaste bedrijfs- middelen	Totaal
	€	€	€
Boekwaarde 1 januari	4.155.388	1.315.779	5.471.167
Investerings	529.030	235.675	764.705
Desinvesteringen	-	-2.861.200	-2.861.200
Afschrijvingen desinvestering	-	2.203.218	2.203.218
Afschrijvingen	-586.850	-324.982	-911.832
Boekwaarde 31 december	<u>4.097.568</u>	<u>568.490</u>	<u>4.666.058</u>
Cumulatieve afschrijvingen per 31 december	<u>-2.139.221</u>	<u>-760.583</u>	<u>-2.899.803</u>

De afschrijvingen zijn gebaseerd op de volgende geschatte economische levensduur van de materiële vaste activa:

Inrichting en verbouwing	10 jaar
Andere vaste bedrijfsmiddelen	3-5 jaar

FINANCIËLE VASTE ACTIVA	2018	2017
	€	€
a) Langlopende vordering Stichting Gezondheidscentra Eindhoven e.o.	473.179	666.424
b) Lening u/g Stichting BeroepsOpleiding tot Sportarts (hierna: SBOS)	-	-
	<u>473.179</u>	<u>666.424</u>

a) *Langlopende vordering Stichting Gezondheidscentra Eindhoven e.o.*

De lening heeft een looptijd van tien jaar. Over het gemiddelde saldo wordt 2% rente berekend.

TOELICHTING

<i>b) Lening u/g SBOS</i>	2018	2017
	€	€
Saldo 1 januari	-	-
Verstrekking hoofdsom aan de SBOS	1.500.000	-
Voorziening	<u>-1.500.000</u>	<u>-</u>
Saldo 31 december	<u><u>-</u></u>	<u><u>-</u></u>

Op 6 augustus 2018 heeft de SBOH een lening verstrekt aan de SBOS van € 1,5 miljoen om een mogelijk faillissement af te wenden. Op dat moment was de overtuiging dat indien er op een aantal vlakken bezuinigd zou kunnen worden en met bepaalde crediteuren afspraken gemaakt zouden kunnen worden dat de SBOS een gezonde financiële toekomst zou kunnen hebben. Aan het einde van boekjaar 2018 is vanuit de SBOH een inschatting gemaakt van de inbaarheid van de vordering op de SBOS.

Op basis van analyses heeft de SBOH uit voorzichtigheidsoverwegingen de inschatting gemaakt dat de lening aan de SBOS vermoedelijk oninbaar is en besloten om voor de gehele lening van €1,5 miljoen een voorziening te vormen.

VORDERINGEN

2. DEBITEUREN

Debiteuren	1.301.390	1.316.544
Voorziening dubieuze debiteuren	<u>-24.234</u>	<u>-</u>
	<u><u>1.277.156</u></u>	<u><u>1.316.544</u></u>

3. BESCHIKBAARHEIDBIJDRAGE NZA

	Aios-H	Aios-O	Aios-AVG	Totaal
Bevoorschotting november / december	<u>25.546.030</u>	<u>3.791.820</u>	<u>505.850</u>	<u>29.843.700</u>
OVA en indexatie materiële kosten	5.643.202	565.287	80.649	6.289.138
Volumeresultaat	<u>-9.042.615</u>	<u>-5.747.675</u>	<u>-793.695</u>	<u>-15.583.985</u>
Vordering per 31 december 2018	<u><u>22.146.617</u></u>	<u><u>-1.390.568</u></u>	<u><u>-207.196</u></u>	<u><u>20.548.853</u></u>

TOELICHTING

	2018	2017
	€	€
4. OVERIGE VORDERINGEN EN OVERLOPENDE ACTIVA		
Nog te ontvangen bedragen SOON	100.346	-
Nog te ontvangen bedragen UMC's	108.702	-
Nog te ontvangen stagevergoedingen	5.184	521.561
Vorderingen op herintreders	143.112	253.742
Nog te ontvangen bedragen UWV	119.026	152.821
Vooruitbetaalde licenties	-	138.109
Nog te ontvangen rentebaten	38.571	52.632
Nog te ontvangen bedragen Schola Medica	676.071	-
Overige	663.934	614.202
	<u>1.854.946</u>	<u>1.733.067</u>
Voorziening vorderingen op herintreders	<u>-143.112</u>	<u>-253.742</u>
	<u><u>1.711.834</u></u>	<u><u>1.479.325</u></u>

5. LIQUIDE MIDDELEN

ING Bank spaarrekeningen	11.012.128	24.507.567
ING Bank rekening-courant	500.000	872.452
ABN-AMRO spaarrekeningen	10.000.000	10.000.000
ABN-AMRO rekening-courant	33.083	25.236
Rabobank spaarrekeningen	7.758.249	10.077.491
Rabobank rekening-courant	1.279.551	670
SNS Bank	10.000.000	1.002.420
Kas	-	399
	<u>40.583.011</u>	<u>46.486.235</u>

Uitgezonderd de afgegeven bankgaranties van circa € 170.000 staan de liquide middelen ter vrije beschikking.

EIGEN VERMOGEN

	Stand	Resultaat-	Overdracht	Stand
	1 januari	bestemming	aan Schola	31 december
	€	€	€	€
6. ALGEMENE RESERVE				
Huisartsopleiding	20.609.589	1.713.127	-655.399	21.667.317
Opleiding specialist ouderengeneeskunde	3.322.848	681.650	-110.500	3.893.998
Opleiding arts voor verstandelijk gehandicapten	-306.418	-481.775	-10.500	-798.693
Opleiding Arts Maatschappij en Gezondheid	-	-1.866.075	-	-1.866.075
Totaal	<u>23.626.019</u>	<u>46.927</u>	<u>-776.399</u>	<u>22.896.547</u>

TOELICHTING

7. BESTEMMINGSRESERVES

	Stand 1 januari	Dotatie	Onttrekking /vrijval	Stand 31 december
	€	€	€	€
a) Huisartsopleiding	4.802.203	-	-4.251.198	551.005
b) Opleiding specialist ouderengeneeskunde	893.264	76.438	-579.562	390.140
c) Opleiding Arts Verstandelijk Gehandicapten	150.000	-	-150.000	-
d) Overige bestemmingsreserves	519.565	676.071	-70.681	1.124.955
Totaal	<u>6.365.032</u>	<u>752.509</u>	<u>-5.051.441</u>	<u>2.066.100</u>

a) Huisartsopleiding

Centraal Onderwijs Huisartsopleiders € 196.937

Scholing van huisartsen op het terrein van spoedzorg heeft prioriteit. De huisartsopleiders vervullen hierbij een belangrijke rol. Voor de periode 2013 t/m 2019 is hiervoor in 2011 een bedrag van € 3 miljoen bestemd. De deelnemer draagt zelf 28% bij in de cursuskosten van deze geaccrediteerde vorm van nascholing.

Stichting Huisartsopleiding Nederland € 354.068

Ten behoeve van de activiteiten van de Stichting Huisartsopleiding Nederland verstrekt de SBOH jaarlijks een bijdrage. Overschotten bij de Stichting Huisartsopleiding Nederland vloeien jaarlijks terug naar de SBOH en kunnen op aanvraag en na goedkeuring van de SBOH worden besteed. Voor het saldo van deze bedragen is een bestemmingsreserve gevormd.

Huisvesting dependances opleidingsinstituten € 0

De aiOS zijn voor de terugkomdagen aangewezen op de 8 UMC locaties. Het elders in het land realiseren van extra locaties betekent voor de aiOS minder reistijd en reiskosten. Een belangrijk beoogd neveneffect is het verhogen van de zichtbaarheid voor huisartsen in de regio met als doel uitbreiding van stageplaatsen te vergemakkelijken. Het resterende bedrag van € 73.647 is in 2018 volledig onttrokken aan de bestemmingsreserve.

Bestemmingsreserve Academisering H € 0

De bestemmingsreserve academisering is door de SBOH in het verleden gevormd ter stimulering van het noodzakelijke wetenschappelijke kader voor de beroepsgroep. Eind 2018 heeft de SBOH wederom middelen beschikbaar gesteld aan ZonMw om talentvolle aiOS in staat te stellen wetenschappelijk onderzoek van onderwijs en direct toepasbaar medisch onderzoek te kunnen uitvoeren. Het resterende bedrag € 3.200.000 is in 2018 volledig onttrokken aan de bestemmingsreserve.

b) Opleiding specialist ouderengeneeskunde

Stichting SOON € 153.244

Ten behoeve van de activiteiten van de Stichting SOON verstrekt de SBOH jaarlijks een bijdrage. Overschotten bij de Stichting SOON vloeien jaarlijks terug naar de SBOH en kunnen op aanvraag en na goedkeuring van de SBOH worden besteed. Voor het saldo van deze bedragen is een bestemmingsreserve gevormd.

TOELICHTING

Implementatie PMO2 vervolg € 236.897

Voor het SOON project Implementatie Nieuwe Opleiding tot specialist Ouderengeneeskunde (iPMO2) is t/m 2019 een bestemmingsreserve van € 493.442 benoemd. Hiervan is € 129.562 in 2018 onttrokken aan de bestemmingsreserve.

Bestemmingsreserve Academisering O € 0

De bestemmingsreserve academisering is door de SBOH in het verleden gevormd ter stimulering van het noodzakelijke wetenschappelijke kader voor de beroepsgroep. Eind 2018 heeft de SBOH wederom middelen beschikbaar gesteld aan ZonMw om talentvolle aios in staat te stellen wetenschappelijk onderzoek van onderwijs en direct toepasbaar medisch onderzoek te kunnen uitvoeren. Het resterende bedrag € 450.000 is in 2018 volledig onttrokken aan de bestemmingsreserve.

c) Opleiding Arts Verstandelijk Gehandicapten

Bestemmingsreserve academisering AVG € 0

De bestemmingsreserve academisering is door de SBOH in het verleden gevormd ter stimulering van het noodzakelijke wetenschappelijke kader voor de beroepsgroep. Eind 2018 heeft de SBOH wederom middelen beschikbaar gesteld aan ZonMw om talentvolle aios in staat te stellen wetenschappelijk onderzoek van onderwijs en direct toepasbaar medisch onderzoek te kunnen uitvoeren. Het resterende bedrag € 150.000 is in 2018 volledig onttrokken aan de bestemmingsreserve.

d) Overige bestemmingsreserves

Deskundigheidsbevordering Pensioenfonds HAIO € 20.449

De pensioenwet en aanverwante regelgeving stelt steeds hogere eisen aan een bestuurder van een pensioenfonds. Zo ook voor het pensioenfonds HAIO. Ter bevordering van de deskundigheid is in 2010 een bedrag van € 100.000 voor dit pensioenfonds bestemd.

Bestemmingsreserve opstartkosten opleidingen € 428.436

Voor opstartkosten voor nieuwe opleidingen is in de begroting van 2018 € 200K opgenomen en € 193.000 aan kosten gerealiseerd, waarvan € 72.000 ten laste van deze bestemmingsreserve is gebracht.

Bestemmingsreserve Schola Medica € 676.071

Ten behoeve van de activiteiten van Schola Medica verstrekt de SBOH jaarlijks een bijdrage. Overschotten bij Schola Medica vloeien jaarlijks terug naar de SBOH en kunnen op aanvraag en na goedkeuring van de SBOH worden besteed. Voor het saldo van deze bedragen is een bestemmingsreserve gevormd.

TOELICHTING

8. BESTEMMINGSFONDSEN

	Stand 1 januari	Dotatie	Onttrekking /vrijval	Stand 31 december
	€	€	€	€
Innovatiefonds Huisartsopleiding	2.834.513	2.139.618	-	4.974.131
Fonds HDS	494.446	522.363	-	1.016.809
Totaal	<u>3.328.959</u>	<u>2.661.981</u>	-	<u>5.990.940</u>

Innovatiefonds Huisartsopleiding

Het Innovatiefonds voor de Huisartsopleiding heeft tot doel het bevorderen van de kwaliteit van de huisartsopleiding zoals deze onder verantwoordelijkheid van de hoofden van de opleidingsinstituten wordt aangeboden.

Het Innovatiefonds voor de Huisartsopleiding wordt gevormd door:

- een jaarlijkse bijdrage van de SBOH ter grootte van 1% van de vergoeding per aios die door de SBOH aan de instituten wordt toegekend;
- de jaarlijkse onderbesteding van elk der instituten voor zover deze groter is dan 5% van het instituutbudget voor het betreffende jaar;
- de totale reserve van het instituut voor zover deze groter is dan 10% van het jaarbudget;
- de onderbesteding van de Stichting Huisartsopleiding Nederland voor zover deze groter is dan de in het financieringsreglement vastgelegde maximale reserve van deze stichting;
- giften door anderen dan de SBOH of de instituten.

De hoogte van de bijdragen aan het innovatiefonds, de mogelijke uitzonderingen daarop of de aanpassingen ervan, worden vastgelegd in het jaarlijks vast te stellen financieringsreglement voor de huisartsopleiding.

Fonds HDS

Sinds 2015 reserveert de SBOH voor alle huisartsendienstenstructuren de helft van de vergoeding per aios ten behoeve van compensatie van vertragingstijd dan wel voor projectuitgaven. De tweede tranche betaalt de SBOH uit op basis van door de opleidingscoördinator of namens het opleidingsinstituut geautoriseerde facturen. Deze gelden moeten binnen twee jaar worden besteed. De bedragen ouder dan twee jaar worden aan het Fonds HDS toegevoegd en kunnen op basis van ingediende projecten worden aangevraagd.

TOELICHTING

9. LANGLOPENDE SCHULDEN	2018	2017
	€	€
OVERIGE SCHULDEN		
Fonds wetenschappelijk onderzoek Aios-H	5.584.000	3.192.000
Fonds wetenschappelijk onderzoek Aios-O	2.160.000	1.336.000
Fonds Onderzoek van Onderwijs	2.080.000	1.336.000
Fonds wetenschappelijk onderzoek Aios-M&G	1.000.000	-
Nog af te rekenen kosten opleidingsinstituten	1.176.778	1.424.232
Verplichtingen HDS	998.021	915.435
Bureaulasten ZonMw fonds	893.627	362.701
Fonds wetenschappelijk onderzoek Aios-AVG	670.000	210.000
Project AIOTO's Huisartsgeneeskunde	413.188	100.000
Academiseringstoelage UMC's huisartsgeneeskunde	150.000	350.000
SOON promotie SO	-	30.000
	<u>15.125.614</u>	<u>9.256.368</u>

De langlopende schulden hebben een looptijd langer dan één jaar en korter dan vijf jaar. Over de langlopende schulden is geen rente berekend. Het deel van de overige schulden met een looptijd korter dan een jaar is onder de kortlopende schulden gepresenteerd en is als volgt te specificeren:

	Kortlopend	Langlopend	Totaal
	€	€	€
Fonds wetenschappelijk onderzoek Aios-H	358.000	5.584.000	5.942.000
Fonds wetenschappelijk onderzoek Aios-O	176.000	2.160.000	2.336.000
Fonds Onderzoek van Onderwijs	256.000	2.080.000	2.336.000
Fonds wetenschappelijk onderzoek Aios-M&G	-	1.000.000	1.000.000
Nog af te rekenen kosten opleidingsinstituten	7.379.715	1.176.778	8.556.493
Verplichtingen HDS	998.022	998.021	1.996.043
Bureaulasten ZonMw fonds	44.074	893.627	937.701
Fonds wetenschappelijk onderzoek Aios-AVG	40.000	670.000	710.000
Project AIOTO's Huisartsgeneeskunde	209.614	413.188	622.802
Academiseringstoelage UMC's huisartsgeneeskunde	261.942	150.000	411.942
	<u>9.723.367</u>	<u>15.125.614</u>	<u>24.848.981</u>

KORTLOPENDE SCHULDEN	2018	2017
	€	€

10. BELASTINGEN EN PREMIES SOCIALE VERZEKERINGEN

Loonbelasting en sociale verzekeringspremies	5.982.030	5.498.193
Pensioenpremies	-	82.832
Omzetbelasting	6.294	4.200
	<u>5.988.324</u>	<u>5.585.225</u>

TOELICHTING

11. OVERIGE SCHULDEN EN OVERLOPENDE PASSIVA	2018	2017
	<u>€</u>	<u>€</u>
Kortlopend deel langlopende schulden *)	9.723.367	11.603.321
Vakantiegeld	5.069.179	4.966.387
Nog te betalen huur Orteliuslaan 750	-	867.350
Rekening-courant Huisartsopleiding Nederland	377.948	469.383
SOON Projecten	98.361	184.941
Nog te betalen salarissen	36.069	121.916
Rekening-courant SOON	105.253	110.828
Persoonlijk budget	272.261	100.432
PROFclass	36.405	88.507
Rekening-courant AVG	-	42.142
Overige	<u>950.563</u>	<u>367.326</u>
	<u><u>16.669.406</u></u>	<u><u>18.922.533</u></u>

*) Voor een nadere specificatie wordt verwezen naar onderdeel 9 van de toelichting.

NIET IN DE BALANS OPGENOMEN VERPLICHTINGEN EN GESTELDE ZEKERHEDEN

MEERJARIGE FINANCIËLE VERPLICHTINGEN

	<u>per jaar</u>
Huurverplichting Orteliuslaan 750, Utrecht	1.197.000
Huurverplichting Pastoriestraat 161, Eindhoven	120.000
Huurverplichting Sabina Klinkhamerweg 21, Hengelo	46.000
Huurverplichting Geerdinksweg 137-29, Hengelo	12.000
Leaseverplichting auto's	64.000
Nationale borg inzake WGA eigenrisicodragerschap*	<u>95.600</u>
	<u><u>1.534.600</u></u>

* De SBOH is eigen risicodrager voor ZW flex en voor WGA flex. De uitvoering van de ziektewetverplichtingen al eigenrisicodrager voor de ZW flex is door de SBOH uitbesteed aan Activasz.

BANKGARANTIES

De SBOH heeft bankgaranties afgegeven van circa € 170.000.

TOELICHTING

NIET-OPGENOMEN VAKANTIE-UREN

De SBOH gaat ervan uit dat de aios de vakantie-uren in het lopende jaar opneemt. Wanneer de aios onverhoopt toch vakantie-uren over heeft, kan hij/zij deze meenemen naar het volgende jaar. Niet opgenomen vakantie-uren vervallen echter na zes maanden na afloop van het opbouwjaar. In beginsel kwalificeren de niet-opgenomen vakantie-uren als niet-uitbetaalde personeelsbeloningen waarvoor in de balans een verplichting moet worden opgenomen. Wegens het ontbreken van (totaal)registraties is het echter niet mogelijk de omvang van de verplichting betrouwbaar vast te stellen. Derhalve is de verplichting niet in de balans opgenomen.

SUBSIDIE-ONTVANGENDE PARTIJEN

De SBOH verstrekt aan Huisartsopleiding Nederland en SOON een jaarbudget voor activiteiten en projecten. Het jaarbudget en de verplichtingen van Huisartsopleiding Nederland en SOON zijn vastgelegd in het "Reglement Financiering Opleidingsinstituten Huisartsen, Specialisten Ouderengeneeskunde en Artsen voor Verstandelijk Gehandicapten 2018 en 2019".

In verband met de verzelfstandiging van Schola Medica per 1 maart 2018 verstrekt de SBOH jaarlijks een bijdrage aan de hand van de ingediende begroting zoals opgenomen in het financieringsreglement. Over 2018 is een bedrag van € 5.538.915 toegekend door de SBOH aan Schola Medica om haar activiteiten te kunnen uitoefenen.

Tevens is door de SBOH voor 2018 en 2019 een toekenning gedaan aan SOGEON voor haar te verrichten activiteiten ten behoeve van de opleiding Maatschappij en Gezondheid (€200.000).

Voorts levert de SBOH op basis van een service-level agreement voor Huisartsopleiding Nederland, SOON, SOGEON en Schola Medica ondersteuning op het gebied van HRM (inclusief salarisadministratie), financiële administratie en huisvesting. Tevens is sprake van ondersteuning op het gebied van administratie aan Stichting Profclass en LHOV.

Huisartsopleiding Nederland en SOON ontvangen van de SBOH een bijdrage voor het ontwikkeling van de inhoud van het landelijk onderwijs (resp. € 1.828.254 en € 332.351). Huisartsopleiding Nederland ontvangt een bijdrage voor de ontwikkeling en afname van toetsen voor het landelijk onderwijs (€ 10.000) en een bijdrage scholing in preventieve zorg (€ 31.500).

TOELICHTING

VERBONDEN PARTIJEN

In 2018 heeft de SBOH aan de SBOS een lening verstrekt van € 1,5 miljoen. Daarnaast heeft een bestuurder van de SBOH invloed van betekenis bij de SBOS en is de directeur van de SBOH onbezoldigd ingezet ten behoeve van de bedrijfsvoering van de SBOS.

Voor Stichting Pensioenfonds HAIO is door de SBOH een bestemmingsreserve gevormd om de deskundigheid van de leden van het pensioenfondsbestuur en verantwoordingsorgaan op peil te houden.

Een bestuurder van de SBOH heeft invloed van betekenis bij Stichting PROFclass.
Voor de financiering van de ontwikkeling van de PROF-class is een verplichting opgenomen van € 36.405.

Een bestuurder van de SBOH heeft invloed van betekenis bij de Stichting DocExtra (in liquidatie). Deze stichting heeft in 2018 het besluit tot ontbinding genomen en deze bestuurder van de SBOH is benoemd als één van de twee vereffenaars van de stichting.

Stichting Schola Medica is per 1 maart 2018 afgesplitst van de SBOH. Een bestuurder van de SBOH heeft invloed van betekenis.

TOELICHTING

GESEGMENTEERDE STAAT VAN BATEN EN LASTEN	OPLEIDING HUISARTS- GENEESKUNDE		OPLEIDING SPECIALIST OUDERENGENEESKUNDE		OPLEIDING ARTS VOOR VERSTANDELIJK GEHANDICAPTEN		OPLEIDING ARTS MAATSCHAPPIJ EN GEZONDHEID	
	2018 €	2017 €	2018 €	2017 €	2018 €	2017 €	2018 €	2017 €
BATEN								
Beschikbaarheidsbijdragen	196.674.917	188.689.494	23.692.999	23.332.061	3.174.954	2.463.578	-	-
Stagevergoedingen	724.010	1.017.063	7.948.918	7.614.497	829.248	551.828	-	-
Ministerie van Defensie	515.776	579.692	-	-	-	-	-	-
Overige opbrengsten	2.817.090	2.730.804	1.869.519	1.627.350	199.163	96.789	-	-
SOM DER BATEN	200.731.793	193.017.053	33.511.436	32.573.908	4.203.365	3.112.195	-	-
LASTEN								
Personeelslasten artsen in opleiding	122.307.585	118.445.001	20.318.846	20.218.230	2.624.676	1.966.675	-	-
Opleidingsinstellingen	53.092.458	47.708.689	8.276.901	6.340.676	1.612.181	947.052	1.744.674	-
Vergoedingen opleiders	17.157.131	16.581.547	4.144.925	4.224.555	503.208	335.275	-	-
Schola Medica en STARTclass	633.408	4.873.083	114.471	759.326	15.263	52.454	-	-
Huisartsdienststructuren (HDS)	1.803.978	1.780.795	-	116	-	-	-	-
Overige lasten	1.520.880	-	3.354	-	-	-	-	-
Bureaulasten	3.423.855	2.965.081	474.203	464.750	79.786	60.384	-	-
Opstartkosten nieuwe opleidingen	59.935	37.188	10.126	3.985	1.503	518	121.401	-
SOM DER LASTEN	199.999.230	192.391.384	33.342.826	32.011.638	4.836.617	3.362.358	1.866.075	-
EXPLOITATIESALDO	732.563	625.668	168.610	562.270	-633.252	-250.163	-1.866.075	-
Financiële baten en lasten	8.337	54.010	-183	5.726	-25	739	-	-
SALDO STAAT VAN BATEN EN LASTEN	740.900	679.678	168.427	567.995	-633.277	-249.424	1.866.075-	-
AANSLUITING STAAT VAN BATEN EN LASTEN							Baten	Resultaat
Opleiding huisartsgeneeskunde							€	€
Opleiding specialist ouderengeneeskunde							200.731.793	740.900
Opleiding arts voor verstandelijk gehandicapten							33.511.436	168.427
Opleiding arts maatschappij en gezondheid							4.203.365	-633.277
Totaal staat van baten en lasten							-	-1.866.075
							238.446.594	-1.590.025

TOELICHTING

BEGROTING VERSUS REALISATIE

BEGROTING VERSUS REALISATIE	Realisatie -/ Begroting
BATEN	€
Beschikbaarheidsbijdragen	-501.130
Stagevergoedingen	-574.824
Ministerie van Defensie	-96.224
Overige opbrengsten	<u>721.772</u>
SOM DER BATEN	-450.406
 LASTEN	
Personeelslasten artsen in opleiding	-3.432.993
Opleidingsinstituten	2.623.297
Vergoedingen opleiders	-822.736
Schola Medica en STARTclass	-16.943
Huisartsendienstenstructuren (HDS)	-614.022
Overige lasten	1.524.234
Bureaulasten	-120.855
Opstartkosten nieuwe opleidingen	<u>-7.035</u>
SOM DER LASTEN	-867.053
 Financiële baten en lasten	<u>-41.870</u>
SALDO STAAT VAN BATEN EN LASTEN	<u><u>374.777</u></u>

TOELICHTING BEGROTINGSVERSCHILLEN

In de begroting 2018 is een resultaat opgenomen van €1,96 miljoen tekort, welke geheel gedekt wordt door het inzetten van diverse bestemmingsreserves. Ultimo 2018 laat een resultaat van € 1,6 miljoen tekort zien. Onderdeel van dit tekort zijn de kosten voor de voorzetting van het subsidieprogramma via ZonMw, die niet bekend waren ten tijde van het opstellen van de begroting. De voorgenomen inzet van de bestemmingsreserves is niet geheel gerealiseerd. Indien de niet begrote kosten voor het subsidieprogramma ZonMw en de incidentele dotatie aan de voorziening vermoedelijke oninbaarheid vorderingen buiten beschouwing gelaten worden, dan zou het resultaat over 2018 uitkomen op een overschot van € 5,6 miljoen ofwel slechts 2% van de baten.

BATEN

De toegekende beschikbaarheidsbijdrage over 2018 is lager dan begroot. Deze beschikbaarheidsbijdrage wordt begroot op basis van de formule P (door minister van VWS bepaald tarief per aios) vermenigvuldigd met Q (door minister van VWS toegestane fte waarde van de in- en doorstroom van aios). Voor de drie opleidingen geldt dat de Q niet geheel is gerealiseerd. Voor de huisartsenopleiding is 2.090,1 fte (begroot 2.189,0 fte) gerealiseerd, bij de opleiding tot specialist oudergeneeskunde is 282,7 fte (begroot 353,0 fte) gerealiseerd en bij de opleiding tot arts verstandelijk gehandicapten is 36,6 fte (begroot 46,0 fte) gerealiseerd. De daling van de Q wordt gedeeltelijk gecompenseerd door een hogere P dan begroot, veroorzaakt door een hogere stijging van de Overheidsbijdrage in de Arbeidskostenontwikkeling (OVA).

TOELICHTING

LASTEN

De omvang van de lasten is soms direct, dan wel indirect of gemengd afhankelijk van het aantal aios dat de opleidingen volgt. Zoals bij de baten duidelijk wordt, zijn de aantallen fte lager dan opgenomen in de begroting. Hiermee samenhangend zijn dan ook de personele lasten en de vergoedingen uitgekeerd aan de opleidingsinstituten lager dan begroot. Logischerwijs hebben lagere fte-waardes aios ook tot gevolg dat er sprake is van lagere kosten vergoedingen aan opleiders en huisartsdienstenstructuren. De eerdergenoemde kosten voor de voortzetting van het subsidieprogramma via ZonMw leiden tot een verhoging van de kosten ten opzichte van de begroting. Deze kosten voor academisering staan opgenomen in de realisatie als kosten opleidingsinstituten. Tenslotte is onder overige kosten uit voorzichtigheidsoverwegingen een niet begrote dotatie aan de voorziening voor vermoedelijke oninbaarheid ten behoeve van de lening aan de SBOS opgenomen.

TOELICHTING

STAAT VAN BATEN EN LASTEN

	Realisatie 2018	Begroting 2018	Realisatie 2017
BATEN	€	€	€
12. BESCHIKBAARHEIDBIJDAGEN			
a) Huisartsopleiding	196.674.917	195.261.000	188.689.494
b) Opleiding specialist ouderengeneeskunde	23.692.999	25.017.000	23.332.061
c) Opleiding arts verstandelijk gehandicapten	3.174.954	3.766.000	2.463.578
	<u>223.542.870</u>	<u>224.044.000</u>	<u>214.485.133</u>

Aanvragen beschikbaarheidsbijdrage worden door de Nederlandse Zorgautoriteit (NZa) beoordeeld en na goedkeuring aan Zorginstituut Nederland ter uitbetaling doorgegeven.

a) Huisartsopleiding

Beschikbaarheidsbijdragen Nza	200.074.330	200.075.000	206.980.398
Overheidsbijdrage arbeidskostenontwikkeling	5.643.202	4.949.000	3.715.987
Volumeresultaat boekjaar	-5.662.327	-5.333.000	-18.060.011
Correctie onbetaald verlof	-3.380.288	-4.430.000	-3.946.880
	<u>196.674.917</u>	<u>195.261.000</u>	<u>188.689.494</u>

De beschikbaarheidsbijdrage 2018 is door de NZa verleend op 8 december 2017 onder kenmerk 2801607-BB-2018-Z1V-VE01. Van toepassing zijn de voorwaarden zoals vastgelegd in de beleidsregel 'Beschikbaarheidsbijdrage (medische) vervolgoopleidingen' (kenmerk BR/REG-17185). Definitieve vaststelling en afrekening dient nog plaats te vinden.

Voor verlofperiodes van huisartsen in opleiding (aios), vraagt en krijgt de SBOH sinds haar oprichting (1989) subsidie, ook al zijn er tijdens die verlofperiodes geen salarisverplichtingen voor de SBOH. Bij de overgang van de VWS-subsidieregeling naar de regeling van de beschikbaarheidsbijdrage (NZa) zijn er met VWS afspraken gemaakt dat de systematiek van de SBOH (Q wordt berekend inclusief verlofperiodes) ten behoeve van de berekening van het aantal aios (Q) niet zou wijzigen. De afspraken met VWS staan op schrift, maar de vertaling naar de nieuwe regeling van de beschikbaarheidsbijdrage uitgevoerd door de NZa is onvoldoende gemaakt. Vanaf 2017 heeft de SBOH besloten bij afwezigheid van de aios maximaal 6 weken (= 42 dagen) in rekening te brengen bij de NZa, deze systematiek is in 2018 ongewijzigd.

De SBOH heeft haar uitgangspunten op 19 januari 2018 schriftelijk bevestigd aan de NZa. De NZa heeft akkoord gegeven op de gewijzigde verwerkingswijze vanaf 2017. Voor de jaren vóór 2017 heeft de NZa nog geen definitief standpunt ingenomen. Op grond hiervan bestaat er onzekerheid over de voor deze jaren bij de NZa gedeclareerde bedragen voor onbetaald verlof.

b) Opleiding specialist ouderengeneeskunde

Beschikbaarheidsbijdragen Nza	28.875.387	28.876.000	30.556.982
Overheidsbijdrage arbeidskostenontwikkeling	565.287	634.000	428.361
Volumeresultaat boekjaar	-5.747.675	-4.493.000	-7.653.282
	<u>23.692.999</u>	<u>25.017.000</u>	<u>23.332.061</u>

TOELICHTING

De beschikbaarheidsbijdrage 2018 is door de NZa verleend op 8 december 2017 onder kenmerk 2801607-BB-2018-F1V-VE01. Van toepassing zijn de voorwaarden zoals vastgelegd in de beleidsregel 'Beschikbaarheidsbijdrage (medische) vervolgoopleidingen' (kenmerk BR/REG-17185). Definitieve vaststelling en afrekening dient nog plaats te vinden.

	Realisatie 2018	Begroting 2018	Realisatie 2017
	€	€	€
c) Opleiding tot arts voor verstandelijk gehandicapten			
Beschikbaarheidsbijdragen Nza	3.888.000	3.888.000	3.813.400
Overheidsbijdrage arbeidskostenontwikkeling	80.649	96.000	46.646
Volumeresultaat boekjaar	<u>-793.695</u>	<u>-218.000</u>	<u>-1.396.468</u>
	<u>3.174.954</u>	<u>3.766.000</u>	<u>2.463.578</u>

De beschikbaarheidsbijdrage 2018 is door de NZa verleend op 8 december 2017 onder kenmerk 2801607-BB-2018-F1V-VE01. Van toepassing zijn de voorwaarden zoals vastgelegd in de beleidsregel 'Beschikbaarheidsbijdrage (medische) vervolgoopleidingen' (kenmerk BR/REG-17185). Definitieve vaststelling en afrekening dient nog plaats te vinden.

13. STAGEVERGOEDINGEN

Vergoeding stage verpleeghuis	6.124.448	6.473.000	5.615.233
Vergoeding stage geestelijke gezondheidszorg	1.281.747	1.113.000	1.372.365
Vergoeding Stage Klinische stage	1.266.733	1.354.000	1.643.962
Vergoeding stage gehandicaptenzorg	<u>829.248</u>	<u>1.137.000</u>	<u>551.828</u>
	<u>9.502.176</u>	<u>10.077.000</u>	<u>9.183.388</u>

14. MINISTERIE VAN DEFENSIE

Vergoeding voor de opleiding tot Algemeen Militair Arts	360.975	413.000	395.353
Vergoeding voor de opleiding tot Militair Huisarts	<u>154.801</u>	<u>199.000</u>	<u>184.339</u>
	<u>515.776</u>	<u>612.000</u>	<u>579.692</u>

15. OVERIGE OPBRENGSTEN

Doorbelaste ORT en terugkeerpremie	1.813.095	2.183.000	1.970.427
Opbrengsten aioto's	2.282.349	1.781.000	1.865.625
Overige opbrengsten	<u>790.328</u>	<u>200.000</u>	<u>618.891</u>
	<u>4.885.772</u>	<u>4.164.000</u>	<u>4.454.943</u>

TOELICHTING

LASTEN	Realisatie 2018	Begroting 2018	Realisatie 2017
	€	€	€
16. PERSONEELSLASTEN ARTSEN IN OPLEIDING			
Lonen en salarissen	108.412.197	110.486.100	105.131.368
Sociale lasten	17.978.759	18.881.500	17.615.282
Pensioenlasten	7.100.677	7.454.000	6.962.153
Overige personeelslasten	11.759.473	11.862.500	10.921.102
	<u>145.251.106</u>	<u>148.684.100</u>	<u>140.629.905</u>
Gemiddeld aantal werknemers, uitgedrukt in fte:			
Huisartsopleiding	2.090	2.189	2.064
Opleiding tot specialist ouderengeneeskunde	283	353	286
Opleiding tot arts voor verstandelijk gehandicapten	37	46	29
Totaal	<u>2.409</u>	<u>2.588</u>	<u>2.379</u>
OVERIGE PERSONEELSLASTEN			
Reis- en verblijfslasten	5.566.118	5.644.000	5.450.202
Persoonlijk budget	1.880.842	1.885.000	1.851.899
Onkostenvergoeding	1.044.945	1.049.000	1.028.558
Verzekeringslasten	839.579	773.500	206.150
Verhuiskostenvergoeding	89.000	86.000	79.000
Contributies, vakliteratuur en overige	2.338.989	2.425.000	2.305.292
	<u>11.759.473</u>	<u>11.862.500</u>	<u>10.921.101</u>
17. OPLEIDINGSINSTITUTEN			
Vergoedingen opleidingsinstituten	48.938.458	51.507.000	46.158.637
Vergoeding ZonMW	6.580.007	1.000.000	5.250.000
Huisartsopleiding Nederland	1.828.254	1.828.000	1.814.056
Bijdrage stichting SOON	332.351	332.000	766.578
Bijdrage SOGEON	200.000	-	-
Bijdrage Schola Medica	5.538.915	5.538.915	-
Aanloopkosten opleidingsinstituut	459.674	-	-
Automatiseringsproject Krokus	-	-	119.663
Universiteitslasten Ministerie van Defensie	224.186	251.000	240.707
Programma individuele nascholing	242.000	242.000	242.000
Bijdrage projecten	264.522	175.000	-
Garantievergoeding	-	531.000	-
Bijdrage Innovatiefonds	-	400.000	-
Overige	117.846	298.000	404.776
	<u>64.726.213</u>	<u>62.102.915</u>	<u>54.996.417</u>

TOELICHTING

	Realisatie 2018	Begroting 2018	Realisatie 2017
	€	€	€
18. VERGOEDINGEN OPLEIDERS			
Vergoedingen opleiders	18.447.056	19.204.000	18.924.779
Accreditatievergoeding huisartsopleiders	1.286.533	1.356.000	1.184.768
Vergoeding frictieleegstand	709.837	587.000	-
RGS erkenningbijdrage	562.609	569.000	550.190
Stagevergoedingen huisartsopleiders Ministerie van Defensie	484.081	597.000	175.481
Prestatiebeloning huisartsopleiders	95.170	160.000	109.078
Overige lasten t.b.v. huisartsopleiders	219.978	155.000	197.082
	<u>21.805.264</u>	<u>22.628.000</u>	<u>21.141.378</u>
19. SCHOLA MEDICA EN STARTCLASS			
Onderwijskundige lasten	86.371	311.696	2.728.450
Locatielasten	307.947	318.334	1.838.363
Personeelslasten	373.500	205.334	1.120.434
Organisatielasten	53.752	38.888	266.670
Overhead	11.809	-	180.422
	<u>833.379</u>	<u>874.252</u>	<u>6.134.339</u>
Cursusopbrengsten	<u>-70.237</u>	<u>-94.167</u>	<u>-449.476</u>
	<u>763.142</u>	<u>780.085</u>	<u>5.684.863</u>
20. OVERIGE LASTEN			
Kosten oninbare leningen	1.500.000	-	-
Voorziening dubieuze debiteuren	24.234	-	-
	<u>1.524.234</u>	<u>-</u>	<u>-</u>
21. BUREAULASTEN			
Personele lasten	2.508.898	2.484.000	2.032.098
Huisvestingslasten	1.715.227	1.929.000	696.561
Kantoorkosten	77.787	69.000	72.178
Organisatiekosten	744.763	456.000	586.625
Kosten Raad van Bestuur	237.958	232.700	225.766
Kosten Raad van Commisarissen	122.427	100.000	87.137
Doorbelaste huisvesting en administratiekosten	-1.429.215	-1.172.000	-210.148
	<u>3.977.845</u>	<u>4.098.700</u>	<u>3.490.217</u>

TOELICHTING

INFORMATIE INZAKE WET NORMERING BEZOLDIGING TOPFUNCTIONARISSEN

1.a Topfunctionarissen

bedragen x € 1		Drs. C.J. Esser
Functiegegevens	Raad van Bestuur	
Aanvang en einde functievervulling in 2018	01/01/2018 - 31/12/2018	
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	
Dienstbetrekking?	Ja	
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	172.056	
Beloningen betaalbaar op termijn	16.617	
<i>Subtotaal</i>	<i>188.673</i>	
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	189.000	
-/- Onverschuldigd betaald bedrag en nog niet terugontvangen bedrag	-	
Totale bezoldiging	188.673	
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.	
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t.	
Gegevens 2017		
Aanvang en einde functievervulling in 2017	01/01/2017 - 31/12/2017	
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	
Dienstbetrekking?	Ja	
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	171.038	
Beloningen betaalbaar op termijn	16.101	
<i>Subtotaal</i>	<i>187.139</i>	
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	181.000	
Totale bezoldiging	187.139	

TOELICHTING

1. c Toezichthoudende topfunctionarissen

bedragen x c 1		Prof. Dr. W.A.B. Stalman		Drs. B.R. Schudel		Drs. P.H.M. van den Broek MMC		Drs. G.M. Draaijer		dhr. N.W. de Boer RE RA RC	
FUNCTIEGEGEVENS		voorzitter	lid	voorzitter	lid	voorzitter	lid	voorzitter	lid	voorzitter	lid
Aanvang en einde functievervulling in 2018		01/01-2018-31/08/2018	01/01/2018-31/08/2018	01/09/2018-31/12/2018	01/01/2018-31/12/2018	01/01/2018-31/12/2018	01/01/2018-31/12/2018	01/01/2018-31/12/2018	01/01/2018-31/12/2018	01/01/2018-31/12/2018	01/01/2018-31/12/2018
Bezoldiging											
Totale bezoldiging		12.080	8.056	6.040	12.084	12.084	12.084	12.084	12.084	12.084	12.084
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum		18.900	12.600	9.450	18.900	18.900	18.900	18.900	18.900	18.900	18.900
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan		N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling		N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Gegevens 2017											
bedragen x c 1		Prof. Dr. W.A.B. Stalman		Drs. B.R. Schudel		Drs. P.H.M. van den Broek MMC		Drs. G.M. Draaijer		dhr. N.W. de Boer RE RA RC	
FUNCTIEGEGEVENS		voorzitter	lid	voorzitter	lid	voorzitter	lid	voorzitter	lid	voorzitter	lid
Aanvang en einde functievervulling in 2017		01/01/2017-31/12/2017	01/01/2017-31/12/2017	17/10/2017-31/12/2017	17/10/2017-31/12/2017	01/01/2017-31/12/2017	01/01/2017-31/12/2017	01/01/2017-31/12/2017	01/01/2017-31/12/2017	01/07/2017-31/12/2017	01/07/2017-31/12/2017
Bezoldiging											
Totale bezoldiging		17.400	11.600	2.415	2.415	11.600	11.600	11.600	11.600	5.800	5.800
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum		27.150	18.100	3.770	3.770	18.100	18.100	18.100	18.100	9.050	9.050

TOELICHTING

	<u>Realisatie 2018</u>	<u>Begroting 2018</u>	<u>Realisatie 2017</u>
	€	€	€
22. FINANCIËLE BATEN EN LASTEN			
Financiële baten	<u>8.130</u>	<u>50.000</u>	<u>60.475</u>

23. BESTEDING BESTEMMINGSRRESERVES	<u>Realisatie 2018</u>
	€

De lasten die zijn gedekt uit bestemmingsreserves zijn als volgt verwerkt in de staat van baten en lasten:

Academisering	-3.800.000
Centraal onderwijs huisartsopleiders	-737.551
Stichting Huisartsopleiding Nederland	-240.001
Implementatie PMO2	-129.561
Huisvesting dependance opleidingsinstituut	-73.647
Opstartkosten nieuwe opleidingen	-71.564
Deskundigheidsbevordering Pensioenfonds HAIO	883
Stichting SOON	76.438
Stichting Schola Medica	<u>676.071</u>
	<u>-4.298.932</u>

ENKELVOUDIGE BALANS PER 31 DECEMBER 2018

(NA RESULTAATBESTEMMING)

ACTIEF	2018	2017
	€	€
VASTE ACTIVA	1	
MATERIËLE VASTE ACTIVA		
Inrichting en verbouwing	4.097.568	4.155.388
Andere vaste bedrijfsmiddelen	<u>568.490</u>	<u>1.315.779</u>
	4.666.058	5.471.167
FINANCIËLE VASTE ACTIVA		
Overige vorderingen	<u>473.179</u>	<u>666.424</u>
SOM DER VASTE ACTIVA	5.139.237	6.137.591
VLOTTENDE ACTIVA		
VORDERINGEN		
Debiteuren	2 1.277.156	1.316.544
Beschikbaarheidsbijdrage NZA	3 20.548.853	12.691.709
Overige vorderingen en overlopende activa	24 <u>2.492.898</u>	<u>1.479.325</u>
	24.318.907	15.487.578
LIQUIDE MIDDELEN	25 <u>40.583.016</u>	<u>46.486.235</u>
SOM DER VLOTTENDE ACTIVA	64.901.923	61.973.813
TOTAAL	<u><u>70.041.160</u></u>	<u><u>68.111.404</u></u>

PASSIEF

	2018		2017
	€		€
EIGEN VERMOGEN			
Algemene reserve	26 24.762.622		23.626.019
Bestemmingsreserves	7 2.066.100		6.365.032
Bestemmingsfondsen	8 <u>5.990.940</u>		<u>3.328.959</u>
		32.819.662	33.320.009
LANGLOPENDE SCHULDEN			
		27	
Overige schulden		14.040.614	9.256.368
KORTLOPENDE SCHULDEN			
Crediteuren	523.155		1.027.269
Belastingen en premies sociale verzekeringen	10 5.988.324		5.585.225
Overige schulden en overlopende passiva	11 <u>16.669.405</u>		<u>18.922.533</u>
		23.180.884	25.535.027
TOTAAL		<u><u>70.041.160</u></u>	<u><u>68.111.404</u></u>

ENKELVOUDIGE STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2018

		Realisatie 2018	Begroting 2018	Realisatie 2017
		€	€	€
BATEN				
Beschikbaarheidsbijdragen	12	223.542.870	224.044.000	214.485.133
Stagevergoedingen	13	9.502.176	10.077.000	9.183.388
Ministerie van Defensie	14	515.776	612.000	579.692
Overige opbrengsten	15	4.885.772	4.164.000	4.454.943
SOM DER BATEN		238.446.594	238.897.000	228.703.156
LASTEN				
Personeelslasten artsen in opleiding	16	145.251.107	148.684.100	140.629.905
Opleidingsinstituten	28	62.981.539	62.102.915	54.996.417
Vergoedingen opleiders	18	21.805.264	22.628.000	21.141.378
Schola Medica en STARTclass	19	763.142	780.085	5.684.863
Huisartsendienstenstructuren (HDS)		1.803.978	2.418.000	1.780.911
Overige lasten	20	1.524.234	-	-
Bureaulasten	21	3.977.845	4.098.700	3.490.217
Opstartkosten nieuwe opleidingen		71.564	200.000	41.691
SOM DER LASTEN		238.178.672	240.911.800	227.765.383
EXPLOITATIESALDO		267.922	-2.014.800	937.773
Financiële baten en lasten	22	8.130	50.000	60.475
SALDO STAAT VAN BATEN EN LASTEN		276.052	-1.964.800	998.248
BESTEMMING SALDO				
Toevoeging algemene reserve		1.913.003	-	-5.989.829
Besteding bestemmingsreserves	7/23	-5.051.441	-1.964.800	-837.809
Dotatie/vrijval bestemmingsreserves	7/23	752.509	-	4.496.928
Dotatie bestemmingsfondsen	8	2.661.981	-	3.328.958
		276.052	-1.964.800	998.248

TOELICHTING

ALGEMEEN

De enkelvoudige jaarrekening heeft betrekking op de stichting SBOH. De grondslagen voor waardering en resultaatbepaling van de enkelvoudige jaarrekening zijn gelijk aan de grondslagen die worden vermeld in de toelichting op de geconsolideerde jaarrekening.

De posten van de enkelvoudige balans en de staat van baten en lasten worden toegelicht voor zover zij niet reeds zijn genoemd in de toelichting op de geconsolideerde balans en staat van baten en lasten.

BALANS

VORDERINGEN

24. OVERIGE VORDERINGEN EN OVERLOPENDE ACTIVA

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
	€	€
Rekening-courant SBOH Maatschappij & Gezondheid	781.064	-
Nog te ontvangen bedragen SOON	108.702	-
Nog te ontvangen bedragen UMC's	100.346	-
Nog te ontvangen stagevergoedingen	5.184	521.561
Vorderingen op herintreders	143.112	253.742
Nog te ontvangen bedragen UWV	119.026	152.821
Vooruitbetaalde licenties	-	138.109
Nog te ontvangen rentebaten	38.571	52.632
Nog te ontvangen Schola Medica	676.071	-
Overige	<u>663.934</u>	<u>614.202</u>
	2.636.010	1.733.067
Voorziening vorderingen op herintreders	<u>-143.112</u>	<u>-253.742</u>
	<u>2.492.898</u>	<u>1.479.325</u>

25. LIQUIDE MIDDELEN

ING Bank spaarrekeningen	11.012.128	24.507.567
ING Bank rekening-courant	500.000	872.452
ABN-AMRO spaarrekeningen	10.000.000	10.000.000
ABN-AMRO rekening-courant	33.083	25.236
Rabobank spaarrekeningen	7.758.249	10.077.491
Rabobank rekening-courant	1.279.556	670
SNS Bank	10.000.000	1.002.420
Kas	<u>-</u>	<u>399</u>
	<u>40.583.016</u>	<u>46.486.235</u>

Uitgezonderd de afgegeven bankgaranties van circa € 170.000 staan de liquide middelen ter vrije beschikking.

TOELICHTING

EIGEN VERMOGEN	Stand 1 januari	Resultaat- bestemming	Overdracht aan Schola	Stand 31 december
	€	€	€	€
26. ALGEMENE RESERVE				
a) Huisartsopleiding	20.609.589	1.713.127	-655.399	21.667.317
b) Opleiding specialist ouderengeneeskunde	3.322.848	681.650	-110.500	3.893.998
c) Opleiding arts voor verstandelijk gehandicapten	-306.418	-481.775	-10.500	-798.693
Totaal	23.626.019	1.913.002	-776.399	24.762.622
27. LANGLOPENDE SCHULDEN			2018	2017
			€	€
Fonds wetenschappelijk onderzoek Aios-H			5.584.000	3.192.000
Fonds wetenschappelijk onderzoek Aios-O			2.160.000	1.336.000
Fonds Onderzoek van Onderwijs			2.080.000	1.336.000
Nog af te rekenen kosten opleidingsinstituten			1.176.778	1.424.232
Verplichtingen HDS			998.021	915.435
Bureaulasten ZonMw fonds			808.627	362.701
Fonds wetenschappelijk onderzoek Aios-AVG			670.000	210.000
Project AIOTO's Huisartsgeneeskunde			413.188	100.000
Academiseringstoelage UMC's huisartsgeneeskunde			150.000	350.000
SOON promotie SO			-	30.000
			14.040.614	9.256.368

De langlopende schulden hebben een looptijd langer dan één jaar en korter dan vijf jaar. Over de langlopende schulden is geen rente berekend. Het deel van de overige schulden met een looptijd korter dan een jaar is onder de kortlopende schulden gepresenteerd en is als volgt te specificeren:

	Kortlopend	Langlopend	Totaal
	€	€	€
Fonds wetenschappelijk onderzoek Aios-H	358.000	5.584.000	5.942.000
Fonds wetenschappelijk onderzoek Aios-O	176.000	2.160.000	2.336.000
Fonds Onderzoek van Onderwijs	256.000	2.080.000	2.336.000
Nog af te rekenen kosten opleidingsinstituten	7.379.715	1.176.778	8.556.493
Verplichtingen HDS	998.022	998.021	1.996.043
Bureaulasten ZonMw fonds	44.074	808.627	852.701
Fonds wetenschappelijk onderzoek Aios-AVG	40.000	670.000	710.000
Project AIOTO's Huisartsgeneeskunde	209.614	413.188	622.802
Academiseringstoelage UMC's huisartsgeneeskunde	261.942	150.000	411.942
	9.723.367	14.040.614	23.763.981

NIET IN DE BALANS OPGENOMEN VERPLICHTINGEN EN GESTELDE ZEKERHEDEN

Voor toelichting op de niet in de balans opgenomen verplichtingen en gestelde zekerheden verwijzen wij naar de geconsolideerde jaarrekening.

TOELICHTING

GESEGMENTEERDE STAAT VAN BATEN EN LASTEN	OPLEIDING HUISARTS- GENEESKUNDE		OPLEIDING SPECIALIST OUDERENGENEESKUNDE		OPLEIDING ARTS VOOR VERSTANDELIJK GEHANDICAPTEN	
	2018 €	2017 €	2018 €	2017 €	2018 €	2017 €
BATEN						
Beschikbaarheidsbijdragen	196.674.917	188.689.494	23.692.999	23.332.061	3.174.954	2.463.578
Stagevergoedingen	724.010	1.017.063	7.948.918	7.614.497	829.248	551.828
Ministerie van Defensie	515.776	579.692	-	-	-	-
Overige opbrengsten	2.817.090	2.730.804	1.869.519	1.627.350	199.163	96.789
SOM DER BATEN	200.731.793	193.017.053	33.511.436	32.573.908	4.203.365	3.112.195
LASTEN						
Personeelslasten artsen in opleiding	122.307.585	118.445.001	20.318.846	20.218.230	2.624.676	1.966.675
Opleidingsinstituten	53.092.458	47.708.689	8.276.901	6.340.676	1.612.181	947.052
Vergoedingen opleiders	17.157.131	16.581.547	4.144.925	4.224.555	503.208	335.275
Schola Medica en STARclass	633.408	4.873.083	114.471	759.326	15.263	52.454
Huisartsdienststructuren (HDS)	1.803.978	1.780.795	-	116	-	-
Overige lasten	1.520.880	-	3.354	-	-	-
Bureaulasten	3.423.855	2.965.081	474.203	464.750	79.786	60.384
Opstartkosten nieuwe opleidingen	59.935	37.188	10.126	3.985	1.503	518
SOM DER LASTEN	199.999.230	192.391.384	33.342.826	32.011.638	4.836.617	3.362.358
EXPLOITATIESALDO	732.563	625.668	168.610	562.270	-633.252	-250.163
Financiële baten en lasten	8.339	54.010	-183	5.726	-25	739
SALDO STAAT VAN BATEN EN LASTEN	740.902	679.678	168.427	567.995	-633.277	-249.424
AANSluitING STAAT VAN BATEN EN LASTEN					Baten	Resultaat
Opleiding huisartsgeneeskunde					€	€
Opleiding specialist ouderengeneeskunde					200.731.793	740.902
Opleiding arts voor verstandelijk gehandicapten					33.511.436	168.427
					4.203.365	-633.277
Totaal staat van baten en lasten					<u>238.446.594</u>	<u>276.052</u>

TOELICHTING

STAAT VAN BATEN EN LASTEN

	Realisatie 2018	Begroting 2018	Realisatie 2017
	€	€	€
28. OPLEIDINGSINSTITUTEN			
Vergoedingen opleidingsinstituten	48.938.458	51.507.000	46.158.637
Vergoeding ZonMW	5.495.007	1.000.000	5.250.000
Huisartsopleiding Nederland	1.828.254	1.828.000	1.814.056
Bijdrage stichting SOON	332.351	332.000	766.578
Bijdrage Schola Medica	5.538.915	5.538.915	-
Automatiseringsproject Krokus	-	-	119.663
Universiteitslasten Ministerie van Defensie	224.186	251.000	240.707
Programma individuele nascholing	242.000	242.000	242.000
Bijdrage projecten	264.522	175.000	-
Garantievergoeding	-	531.000	-
Bijdrage Innovatiefonds	-	400.000	-
Overige	117.846	298.000	404.776
	<u>62.981.539</u>	<u>62.102.915</u>	<u>54.996.417</u>

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan de Raad van Commissarissen en de Raad van Bestuur van Stichting SBOH

VERKLARING OVER DE IN HET JAARVERSLAG OPGENOMEN JAARREKENING 2018

ONS OORDEEL

Wij hebben de jaarrekening 2018 van stichting SBOH te Utrecht gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag op pagina 27 tot en met 61 opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van stichting SBOH per 31 december 2018 en van het resultaat over 2018 in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 640 Organisaties zonder winststreven en met de bepalingen van en krachtens de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT).

De jaarrekening bestaat uit:

1. de geconsolideerde en enkelvoudige balans per 31 december 2018;
2. de geconsolideerde en enkelvoudige staat van baten en lasten over 2018; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

DE BASIS VOOR ONS OORDEEL

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Controleprotocol WNT vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van stichting SBOH zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

BENADRUKKING VAN GEVOLGEN VAN EEN ONZEKERHEID

Wij vestigen de aandacht op het onderdeel beschikbaarheidsbijdrage huisartsopleiding in de toelichting op pagina 48 van de jaarrekening, waarin de onzekerheid over het definitieve standpunt van de NZa over de door SBOH gevolgde verwerkingswijze van verlofperioden van de huisartsopleiding over de jaren vóór 2017 is beschreven. Ons oordeel is niet aangepast als gevolg van deze aangelegenheid.

NALEVING ANTICUMULATIEBEPALING WNT NIET GECONTROLEERD

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2018 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, sub j Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

VERKLARING OVER DE IN HET JAARVERSLAG OPGENOMEN ANDERE INFORMATIE

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuursverslag en het verslag van de Raad van Commissarissen.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de controle of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

De raad van bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag in overeenstemming met RJ-Richtlijnen 400 Bestuursverslag en RJ-Richtlijn 640 Organisaties zonder winststreven.

BESCHRIJVING VAN VERANTWOORDELIJKHEDEN MET BETREKKING TOT DE JAARREKENING

VERANTWOORDELIJKHEDEN VAN DE RAAD VAN BESTUUR EN DE RAAD VAN COMMISSARISSEN VOOR DE JAARREKENING

De raad van bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 640 Organisaties zonder winststreven en met de bepalingen van en krachtens de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT). In dit kader is de raad van bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als zij noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet de raad van bestuur afwegen of de stichting in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet de raad van bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij de raad van bestuur het voornemen heeft om de stichting te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

De raad van bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van commissarissen is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de stichting.

ONZE VERANTWOORDELIJKHEDEN VOOR DE CONTROLE VAN DE JAARREKENING

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's

bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;

- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de stichting;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een stichting haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de raad van commissarissen onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Wij bevestigen aan de raad van commissarissen dat wij de relevante ethische voorschriften over onafhankelijkheid hebben nageleefd. Wij communiceren ook met de raad van commissarissen over alle relaties en andere zaken die redelijkerwijs onze onafhankelijkheid kunnen beïnvloeden en over de daarmee verband houdende maatregelen om onze onafhankelijkheid te waarborgen.

Utrecht, 7 juni 2019

MAZARS N.V.

w.g.

drs. J.G. Rauw RA

SBOH

Postbus 19025, 3501 DA Utrecht

Telefoon: 030 - 227 27 00

Website: www.sboh.nl

e-mail: sboh@sboh.nl

Ingeschreven in het Handelsregister van de
Kamer van Koophandel onder nummer 41183558
